

5 PRIMÀRIA

REFORÇ I AMPLIACIÓ

Llengua

Fitxes de reforç

Fitxa 1	La comunicació	3
Fitxa 2	L'ús de c/qu, g/gu i j/g	4
Fitxa 3	L'ús del diccionari	5
Fitxa 4	Preparar l'escriptura d'un text	6
Fitxa 5	El llenguatge i les llengües	7
Fitxa 6	L'ús de r/rr	8
Fitxa 7	Paraules sinònimes	9
Fitxa 8	Fer una pluja d'idees	10
Fitxa 9	El substantiu	11
Fitxa 10	L'accentuació	12
Fitxa 11	Paraules antònimes	13
Fitxa 12	Emplenar un qüestionari	14
Fitxa 13	L'adjectiu	15
Fitxa 14	Normes d'accentuació	16
Fitxa 15	Família de paraules	17
Fitxa 16	Descriure un personatge	18
Fitxa 17	Graus de l'adjectiu	19
Fitxa 18	L'accent diacrític	20
Fitxa 19	Camp lèxic	21
Fitxa 20	Anunciar un esdeveniment	22
Fitxa 21	Els determinants. L'article	23
Fitxa 22	La partició de paraules	24
Fitxa 23	Paraules polisèmiques	25
Fitxa 24	Un conte amb dos personatges	26
Fitxa 25	Els pronoms personals	27
Fitxa 26	Signes que tanquen enunciats	28
Fitxa 27	Paraules simples i paraules compostes	29
Fitxa 28	Contar una experiència personal	30
Fitxa 29	El verb: arrel i desinències	31
Fitxa 30	Paraules amb s sonora	32
Fitxa 31	Prefixos i sufixos	33
Fitxa 32	Descriure un lloc	34
Fitxa 33	El verb: nombre i persona	35
Fitxa 34	Paraules amb s sorda	36
Fitxa 35	Les expressions	37
Fitxa 36	Escriure un text expositiu	38
Fitxa 37	El verb: temps i mode	39
Fitxa 38	L'apòstrof	40
Fitxa 39	Els sufixos augmentatius	41
Fitxa 40	Millorar l'estil d'un text	42

Fitxa 41	Els temps verbals	43
Fitxa 42	La coma	44
Fitxa 43	Els sufixos diminutius	45
Fitxa 44	Escriure el text d'un còmic	46
Fitxa 45	La primera conjugació	47
Fitxa 46	El punt i coma	48
Fitxa 47	Els gentilicis	49
Fitxa 48	Argumentar	50
Fitxa 49	La segona conjugació	51
Fitxa 50	La contracció	52
Fitxa 51	Altres tipus de sufixos	53
Fitxa 52	Escriure un informe	54
Fitxa 53	La tercera conjugació	55
Fitxa 54	Paraules amb guionet	56
Fitxa 55	Els prefixos de situació	57
Fitxa 56	Resumir un conte	58
Fitxa 57	Classes de verbs	59
Fitxa 58	Els dos punts	60
Fitxa 59	Les sigles	61
Fitxa 60	Escriure diàlegs	62
Fitxa 61	Repàs	63

Fitxes d'ampliació

Fitxa 1		64
Fitxa 2		66
Fitxa 3		68
Fitxa 4		70
Fitxa 5		72
Fitxa 6		74
Fitxa 7		76
Fitxa 8		78
Fitxa 9		80
Fitxa 10		82
Fitxa 11		84
Fitxa 12		86
Fitxa 13		88
Fitxa 14		90
Fitxa 15		92

Solucions		94
-----------	--	----

Reforç i ampliació Llengua 5 és una obra col·lectiva concebuda, creada i realitzada en el Departament de Primària d'Edicions Voramar, S.A./Santillana Educación, S.L., sota la direcció d'Enric Juan Redal, José Tomás Henao i Immaculada Gregori Soldevila.

En la seua realització han intervingut:

Text: Àngels Campos, Ànxela Carril, Gonçal López-Pampló, Roger Sarrià.

Il·lustració: Josep Vicó

Correcció: Àngels Campos

Edició: Roger Sarrià

© 2009 by Edicions Voramar, S.A./Santillana Educación, S.L.
C/València, 44. 46210 Picanya (València)
PRINTED IN SPAIN
Imprés a Espanya per

CP: 131953
Depòsit legal:

Aquesta obra està protegida per les lleis de drets d'autor i la seua propietat intel·lectual correspon a Voramar/Santillana. Els usuaris legítims de l'obra només estan autoritzats a fer-ne fotocòpies per a usar-les com a material d'aula. Queda prohibida qualsevol altra utilització tret dels usos permesos, especialment aquella que tinga finalitats comercials.

Nom _____ Data _____

Recorda

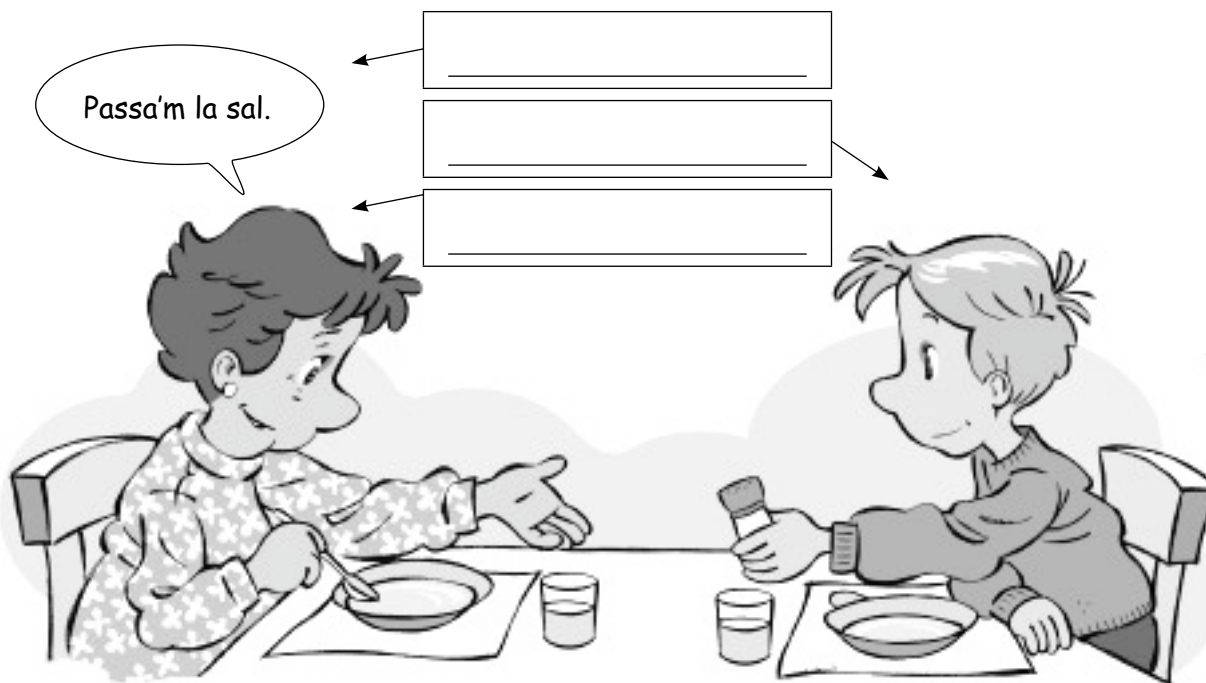
- La comunicació és l'expressió d'idees, opinions i sentiments.
- Podem comunicar-nos mitjançant **gestos, senyals visuals, senyals acústics...** però la forma més important de comunicació és el **llenguatge**.
- Els **elements de la comunicació** són l'**emissor**, el **receptor**, el **missatge**, el **codi** i el **canal**.

1. Uneix, mitjançant fletxes, els dibuixos amb les formes de comunicació que els corresponen.

- senyal visual
- senyal acústic
- gest

2. Escriu en els quadres qui és l'emissor, qui és el receptor i quin és el missatge en aquesta vinyeta.

■ Respon.

- Quin és el codi utilitzat? ► _____
- Quin és el canal? ► _____

Nom _____ Data _____

Recorda

- Per a representar el so k s'escriu **c** davant **a, o, u** i **qu** davant **e, i**.
- Per a representar el so de la **g** de *gat* s'escriu **g** davant **a, o, u** i **gu** davant **e, i**.
- Per a representar el so de la **j** de *joia* s'escriu **j** davant **a, o, u** i **g** davant **e, i**.

1. Completa els espais buits amb c o qu.

- ___anviar
- ex___ursió
- ___eixal
- ___omerç
- e___ivalent
- es___oltar
- es___irol
- mà___ina
- ___ullera
- ra___eta

2. Completa els espais amb c, qu, gu, g o j.

Al ___uns diumen ___es vaig al ___enovés, on viuen la tia À ___eda i l'oncle ___aume. Tenen una ___asa menuda amb un hort ___e ___ant, ple de ___ats, ___eranis, alfàbe ___es i un ___esmiler tan alt ___e pu ___a fins a la teulada. La meua ___ermana i jo passem tot el matí ___u ___ant en a ___ell ___ardí i ens ___ansem tant ___e al final ens hem de ___itar a fer una be ___adeta després de prendre la llet meren ___ada ___e ens ha preparat la tia. A la nit sempre hem de llavar la roba, per ___è l'hem es ___itada i embrutada bona ___osa. Ens ho passem ___enial!

3. Canvia de nombre les paraules següents.

- boja ► _____
- granja ► _____
- monja ► _____
- taronges ► _____
- roges ► _____
- pluges ► _____

4. Observa l'exemple i escriu el verb que falta en cada oració.

- Si Marta pica una oliva, jo *pique* uns tramussos.
- Toni _____ ací i ells aparquen allà.
- Nosaltres torquem els plats i ella _____ els gots.
- Àngels paga el dinar si tu _____ el sopar.
- No vull que es _____ ell ni que et mogues tu.

Nom _____ Data _____

Recorda

En el diccionari es recullen les paraules ordenades **alfabèticament** lletra per lletra. A l'hora de buscar, has de saber que els **substantius** es presenten en **singular** (*informe* i no *informes*); els **adjectius**, en **masculí singular** (*correcte* i no *correcta* ni *correctes*), i els **verbs**, en **infinitiu** (*redactar* i no *redacte* ni *redactarà*, etc.).

1. Escriu amb quina forma buscaries en el diccionari les paraules següents. Tingues en compte quina classe de paraula és cada una.

- camaleons ► _____
- aclareix ► _____
- atrapen ► _____
- foscos ► _____
- reis ► _____
- instantània ► _____
- negra ► _____
- corria ► _____

2. Busca, en la sopa de lletres, les tres paraules definides i escriu-les al costat de la definició corresponent.

- _____ ► Que està en un estat de ruïna.
- _____ ► Emetre el lleó i altres animals el seu so característic.
- _____ ► Camí o llocs que es recorren en un viatge.

G	R	R	G	I	A	R
R	U	U	E	S	R	U
U	I	T	R	R	U	Ï
Ï	N	I	U	T	G	N
N	E	N	T	B	I	Ó
A	S	A	A	S	R	S

■ **Escriu les tres paraules anteriors en ordre alfabètic.**

3. Ratlla, en cada sèrie de paraules, aquella que no pot ser entrada en el diccionari.

jornals	jornaler	jornada	jorn
desfer	desfici	desfan	desfiar
afirmar	afònica	afortunat	africà
portar	portes	porta	porter
marí	mares	mar	marc
roda	rodar	roden	rodet

Nom _____ Data _____

1. Llig la situació següent i respon a les preguntes.

El teu col·legi ha fet una revista escolar, en la qual s'expliquen els esdeveniments més importants de l'escola i es publiquen els treballs dels alumnes. La mestra t'ha demanat que escrigues per a la revista un text sobre el premi de fotografia que va guanyar la setmana passada un xiquet de la classe.

- Quin tipus de text serà més adequat per a explicar l'esdeveniment?
 Un còmic Un treball de classe Una notícia Una carta
- Què vols aconseguir amb el teu escrit?
 Fer riure Informar Protestar Donar ordres
- Què hi hauràs d'explicar?

- És un text breu o extens?

- A banda del text, quins materials pots aportar-hi?

Una foto Una medalla Un dibuix

2. Escriu ara el text tenint en compte les respostes que has donat en l'activitat 1. El text ha de contestar aquestes preguntes:

- Què
- Qui
- On
- Quan
- Com
- Per què

Nom _____ Data _____

Recorda

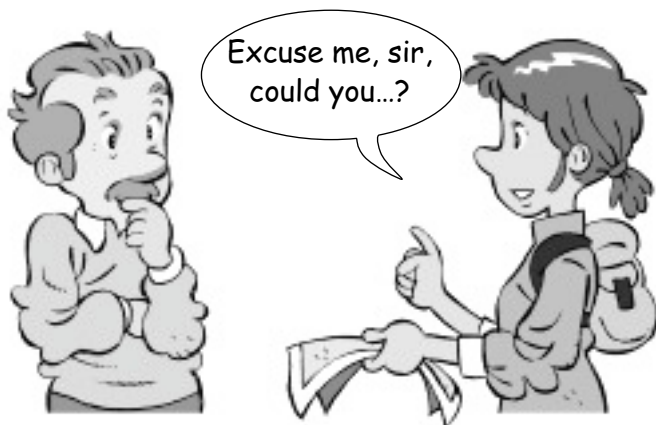
- El **llenguatge** és el mitjà de comunicació més important entre els éssers humans, perquè és el més complet. El llenguatge pot ser **oral** o **escrit**.
- La **llengua** és el conjunt de sons, paraules i regles que comparteix un grup de parlants. Tots els éssers humans utilitzem el llenguatge, però cada grup de parlants fa servir una llengua distinta: anglès, xinès, castellà...

1. Esmenta dues situacions de la teua vida quotidiana en què uses el llenguatge oral i dues més en què uses el llenguatge escrit.

Llenguatge oral _____

Llenguatge escrit _____

2. Descriu la situació que representa el dibuix, en relació amb l'ús del llenguatge i les diferents llengües.

3. Emplena la fitxa següent sobre les diferents llengües que coneixes.

Quina llengua parles a casa?	_____
Quina altra llengua saps parlar?	_____
Coneixes el nom d'altres llengües? Escriu-ne almenys tres.	_____

Nom _____ Data _____

Recorda

- Per a representar el so de r forta, s'escriu r a principi de paraula i darrere consonant, i rr entre vocals.
- Per a representar el so de r suau, s'escriu sempre r.

1. Classifica aquestes paraules segons com sone la r.

- irritació • esperança • ràpid • honrat • heroi • rebot
- article • folre • Pere • arrufat • carassa • favor

2. Copia el text substituint els asteriscs per r o rr, segons corresponga.

–Bona nit, un *efresc i un paquet de *oses.
 –*oses? Ací no en tenim, de *oses. Açò no és una flo*iste*ia!
 –Pe*ò si en tens da*e*e de tu!
 –Sí, tinc un *am de *oses. Les acabe de colli* d'un *ose* del meu ba*i.
 –No em *efe*isc a això! Vull di* *oses per a menja*.
 –Ah, bo*les! Pe*ò pe* què no m'ho has dit des del començament?
 –Bo*les, *oses... Així no a*iba*em a entend*e'ns mai!

Nom _____ Data _____

Recorda

Algunes paraules signifiquen el mateix que altres. Per exemple, *sorpresa* i *admirada* tenen el mateix significat. Les paraules que tenen el mateix significat s'anomenen **paraules sinònimes**.

1. Relaciona les paraules que siguen sinònimes.

barat •	• aromàtic
cansat •	• saludable
olorós •	• econòmic
espectacular •	• fatigat
sa •	• admirable

2. Emparella les paraules següents per sinònims i escriu-les davall de la imatge que corresponga.

cotxe careta casa màscara habitatge automòbil

3. Torna a escriure les oracions substituint les paraules destacades pel sinònim del requadre que corresponga. Vés alerta amb les concordançes.

- La decoració d'aquell **palau** era **rica**.

- M'agrada **parlar** amb Joana. És **simpàtica**.

- No **he entès** res del que m'ha **dit** el pare.

- En aquest **establiment** venen un gènere molt **fi**.

botiga
agradable
exuberant
mansió
explicar
conversar
comprendre
delicat

Nom _____ Data _____

1. T'han proposat un treball de classe sobre l'alimentació saludable; ratlla les gotes de la pluja d'idees que no et servien (n'hi ha tres en cada fila).

ALIMENTACIÓ SALUDABLE

els cuiners més famosos	en què consisteix una dieta saludable?	els nutrients	ingredients principals	receptes de cuina	recomanacions per a una dieta saludable
hidrats de carboni	xupa-xups	reduir el consum de greixos	cullera	cassoles	prendre més fruites i verdures
alimentar-se de manera equilibrada	suc de taronja	un pessic de sal	prendre aliments variats	vitamines	paella

2. Ordena les gotes de pluja que has seleccionat i proposa una idea més per a cada títol.

Títol (gotes grans)	Continguts (gotes menudes)
<ul style="list-style-type: none"> • _____ • _____ 	<ul style="list-style-type: none"> • _____ • _____ • _____
<ul style="list-style-type: none"> • _____ • _____ 	<ul style="list-style-type: none"> • _____ • _____ • _____
<ul style="list-style-type: none"> • _____ • _____ 	<ul style="list-style-type: none"> • _____ • _____ • _____

Nom _____ Data _____

Recorda

- Els **substantius** són paraules que anomenen persones, animals, coses, idees o sentiments. Els substantius tenen **gènere** (**masculí** o **femení**) i **nombre** (**singular** o **plural**).
- Els substantius poden ser **comuns** i **propis**, **individuals** i **col·lectius** i **concrets** i **abstractes**.

1. Subratlla els substantius de les oracions següents, seguint la clau.

De blau ➤ Substantius comuns

De roig ➤ Substantius propis

- La ciutat que més m'agrada és Lisboa.
- L'ocell de la gàbia és una cadenera.
- Sílvia és una gran jugadora de bàsquet.
- El riu Millars desemboca a Almassora.

2. Escribe un substantiu de cada classe.

- individual ► _____
- col·lectiu ► _____
- concret ► _____
- abstracte ► _____

3. Forma el plural de les paraules següents.

- arbre ► _____
- braç ► _____
- avió ► _____
- reina ► _____

4. Digues en quin gènere estan els substantius destacats.

- La **tia** de Pau té una granja de **vaques**. ► _____
- M'agrada molt la **gosseta** del meu **cosí**. ► _____
- El **metge** de mon **pare** és molt amable. ► _____
- Al corral hi ha **gallines** i **cavalls**. ► _____

■ **Escribe de nou les oracions anteriors canviant de gènere els substantius destacats i les altres paraules que necessites.**

- _____
- _____
- _____
- _____

Nom _____ Data _____

Recorda

- Les paraules estan formades per síl·labes. La síl·laba que sona amb més força en una paraula és la **síl·laba tònica**. Les altres s'anomenen **àtones**.
- En algunes paraules, la síl·laba tònica va marcada amb un signe anomenat **accent gràfic**. En valencià, l'accent gràfic pot ser **greu** (˘) o **agut** (´), segons la vocal que el porta. Porten accent greu les vocals **a, e i o**; porten accent agut les vocals **e, i, o i u**.

1. Encercla la síl·laba tònica de les paraules següents.

• Alícia	• camió	• jove	• pàgines	• exercici
• Alacant	• videojoc	• sorpresa	• còmoda	• notícia

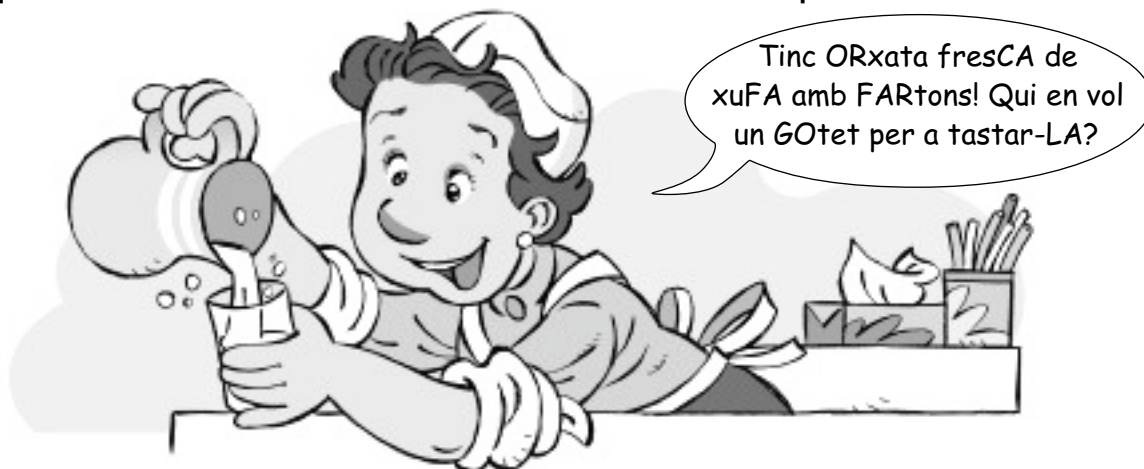
2. Contesta les preguntes següents i posa exemples de cada cas.

- Quin so representa l'accent greu sobre la **o**?

- La **i** i la **u** són vocals obertes o tancades?

- Quin so representa l'accent agut sobre la **e**?

- Per què, quan li posem accent gràfic, la **a** sempre porta accent greu?

3. L'orxatera del dibuix té singlot i pronuncia com a tòniques (en majúscula) les síl·labes que no ho són. Reescriu el text i encercla les síl·labes tòniques correctes.

Nom _____ Data _____

Recorda

Algunes paraules signifiquen el contrari que altres. Per exemple, *brutícia* té un significat contrari al de la paraula *netedat*. Les paraules que tenen significats contraris s'anomenen **paraules antònimes**.

1. Pinta els quadres que continguen parells de paraules antònimes.

mullar
netejar

prop
lluny

hui
després

omplir
buidar

bo
difícil

reparar
espatlar

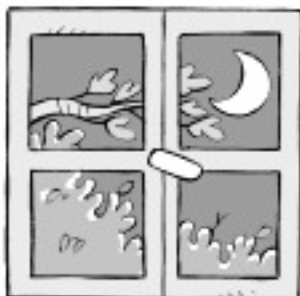
suau
brut

tard
prompte

pujar
córrer

atrevit
prudent

2. Relaciona cada paraula amb l'antònim corresponent.

- sa •
- fosc •
- vestit •
- prim •
- generós •

- gros
- egoista
- clar
- malalt
- despullat

3. Escribeu l'antònim que correspon a cada paraula.

- guanyar ► _____
- començar ► _____
- llançar ► _____
- donar ► _____
- alegre ► _____
- fort ► _____
- ric ► _____
- bo ► _____

4. Copia el text següent substituint les paraules destacades per un antònim.

Volia **vendre** aquell pis. Era molt **fosc** i estava en un carrer **sorollós** . Les habitacions eren **menudes** i la cuina, **antiga** . A més, tenia una plaça de garatge **estreta** . En resum, un pis molt **lleig** .

Nom _____ Data _____

1. Contesta les preguntes següents sobre la millor manera d'emplenar qüestionaris.

- El tipus de lletra que faré servir per a les respostes és...
 - bonica
 - majúscula
 - artística
- Per a escriure el qüestionari, faré servir...
 - llapis
 - retoladors de molts colors
 - bolígraf
- Per a emplenar les dades personals d'un qüestionari, és necessari saber...
 - el codi postal del poble o ciutat
 - la talla de sabates
 - el color d'ulls

2. Emplena aquest qüestionari tenint en compte les respostes anteriors.

LA COVA DELS LLIBRES

UN PUNT DE TROBADA PER ALS LECTORS

NOM _____

COGNOMS _____ EDAT _____

ADREÇA _____

CODI POSTAL _____ POBLACIÓ _____

TELÈFON _____ CORREU ELECTRÒNIC _____

■ Quants llibres lliges cada any?

sis més de sis menys de sis

■ Quins tipus de llibres t'agraden més?

contes novel·les poemes teatre

■ Quina temàtica prefereixes?

aventures misteri terror altres

■ Escriu el títol de l'últim llibre que hages llegit.

Nom _____ Data _____

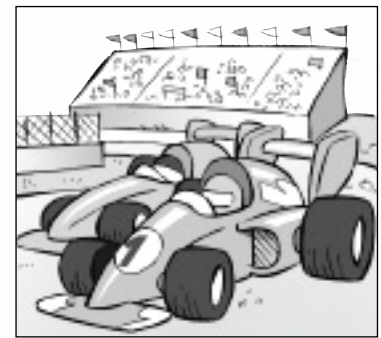
Recorda

Els **adjectius** són les paraules que expressen **qualitats** o **estats** dels substantius. Els adjectius van en el **mateix gènere i nombre** que els substantius a què es refereixen.

1. Encercla els adjectius que trobes en aquest text.

Victòria de Fernando Alonso

Fernando Alonso va fer un avançament genial en el revolt més perillós del circuit. Va ser una maniobra difícil i arriscada. Encara que havia eixit des de la setena posició, el pilot asturià va aconseguir un gran triomf. En segon lloc va creuar la meta Robert Kubica, el pilot polonès i, després d'ell, el jove corredor Sebastian Vettel.

2. Fes els canvis necessaris en els adjectius d'aquestes oracions perquè siguin correctes.

- Un cotxe esportiva ► *Un cotxe esportiu*
- Una roda punxats ► _____
- Uns esportistes famoses ► _____
- Una victòria dolç ► _____
- Unes curses frenètica ► _____

3. Observa aquesta imatge i escriu quatre substantius amb els adjectius corresponents, com en l'exemple.

- *Un llibre obert* • _____
- _____ • _____

Nom _____ Data _____

Recorda

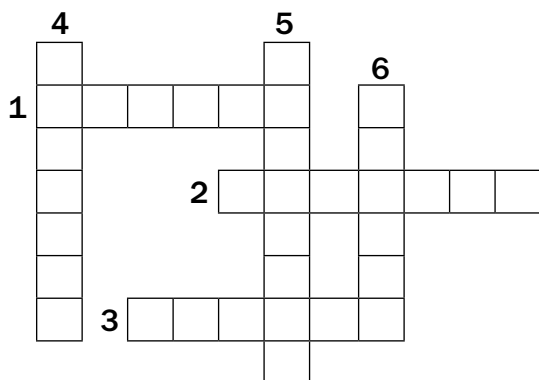
- Les **paraules agudes** són les que tenen l'última síl·laba tònica. S'accentuen quan acaben en vocal, en vocal seguida de **s** o en les terminacions **-en** i **-in**.
Exemple: *demà, després, entén.*
- Les **paraules planes** són les que tenen la penúltima síl·laba tònica. S'accentuen quan acaben en consonant (excepte en les terminacions **-as, -es, -is, -os, -us, -en, -in**) i en diftong. **Exemple:** *recórrer, miràveu.*
- Les **paraules esdrúixoles** són les que tenen l'antepenúltima síl·laba tònica. S'accentuen totes. **Exemple:** *llàstima.*

1. Encercla la síl·laba tònica de les paraules següents i classifica-les a continuació.

- mecànic • Marià • sabia • química • estigué • Maria
- nevera • fórmula • regal • història • pèrdua • iogurt

Paraules agudes	Paraules planes	Paraules esdrúixoles
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

2. Resol l'encreuat. Totes les paraules són esdrúixoles.

1. Gran ocell en perill d'extinció.
2. Continent on hi ha el Perú i el Canadà.
3. Capital de la comarca de la Costera.
4. Estratègia per a guanyar un partit.
5. Botiga on vénen medicaments.
6. Acció i efecte de perdre.

3. Llig aquest text i accentua, si cal, les paraules en negreta.

El meu amic Jordi **visque** durant un any a **Berlin**. Encara que ell és de **Penaguila**, a la comarca de l'**Alcoia**, sa mare és de **Colonia** i sempre han tingut molta **relacio** amb el **país germanic**. Una vegada el vaig visitar i al **principi** em vaig sentir molt **confus**: jo **havia** estudiat **alemany**, però ara **tothom** el parlava i semblava un **examen**! Quan **algu** em deia **alguna** cosa, em quedava parat, **pe-ro** al cap d'uns **dies** tot va millorar **molt**. No ho pareix, **pero** l'alemany no és gens **dificil**!

Nom _____ Data _____

Recorda

Algunes paraules s'han format a partir d'altres. Per exemple, la paraula *terrestre* s'ha format a partir de la paraula *terra*. Totes les paraules que s'han format a partir d'una paraula determinada formen una **família de paraules**.

1. Classifica aquestes paraules segons la família a la qual pertanyen.

pedrada pòrtic empedrar pedrera porter
pedregar portal portada pedrota portella

- pedra ► _____
- porta ► _____

2. Ratlla les dues paraules que no pertanyen a la família de la paraula indicada.

mar	mariner	marí	mareig	maraca	marea
paper	papada	empaperar	empapussar	paperina	papereria
llibre	llibrer	llibreria	llibertat	llibret	lliure
foc	focus	foguera	enfocar	fogó	fogueig

3. Completa les caselles i escriu paraules de la família de sec.

1. Completament sec.
2. Període de falta de pluges.
3. Llevar la humitat.
4. Terreny molt sec.

										4
1	R									
2	S									
3	A									

■ Escriu una oració amb dues de les paraules anteriors.

- _____
- _____

4. Escriu V (verdader) o F (fals).

- Martell* és de la mateixa família que *Mart*.
- Arenal* és de la mateixa família que *arena*.
- Cordell* és de la mateixa família que *cor*.
- Fortalesa* és de la mateixa família que *fort*.

Nom _____ Data _____

1. Llig la descripció i encercla el personatge al qual es refereix.

Xaloc el vampir

Xaloc és un jove vampir, que encara no ha ingressat a l'Institut Superior dels Ullals, perquè no supera el metre i mig d'alçada. Té el cabell llarg i fosc, com un mantell de llana que li cobreix mitja esquena. La negror de la cabellera fa ressaltar encara més els ulls blaus brillants, això sí, una mica ocults darrere d'unes ulleres enormes. És simpàtic, divertit i sobretot molt inquiet: es passa el dia fent bromes a la família. Li agrada molt llegir llibres d'història dels seus avantpassats, després d'un bon berenar amb el seu refresc preferit: Sanguinola.

2. Subratlla en el text anterior la informació següent.

- De roig ► Qui és?
- De verd ► Com és el seu caràcter?
- De blau ► Com és físicament?
- De taronja ► Què li agrada?

3. Tria un dels personatges dels dibuixos anteriors i escriu les paraules clau que el definirien.

- general ► _____
- físic ► _____
- caràcter ► _____
- gustos ► _____

4. Escriu la descripció del personatge a partir de la planificació que has fet en l'activitat 3.

Nom _____ Data _____

Recorda

- El **grau** d'un adjectiu indica la intensitat amb què l'ésser o l'objecte a què es refereix l'adjectiu posseeix una qualitat.
- Els graus de l'adjectiu són tres: **positiu**, **comparatiu** i **superlatiu**. El grau comparatiu pot ser d'**inferioritat**, d'**igualtat** i de **superioritat**.

1. Digues en quin grau estan els adjectius de les oracions següents.

- El golf és menys perillós que l'alpinisme. ► _____
- El cel és blau. ► _____
- Aquest actor és famosíssim. ► _____

2. Completa les oracions amb els adjectius corresponents.

tan alt com

més poblada que

menys fredes que

- La Safor està _____ els Ports.
- El Montgó és _____ el Bartolo.
- Les comarques de la costa són _____
les comarques de l'interior.

3. Observa el dibuix i escriu tres oracions en què compares Joan amb el senyor Sebastià. Usa formes de l'adjectiu en grau comparatiu i grau superlatiu.

Exemple: *Joan és **altíssim**, però el senyor Sebastià és **més gros que** Joan.*

- _____

- _____

- _____

Nom _____ Data _____

Recorda

A vegades, l'accent gràfic s'utilitza per a diferenciar una paraula d'una altra que té la mateixa forma però un significat diferent. Aquest tipus d'accent gràfic s'anomena **accent diacrític**.

1. Digues què signifiquen les paraules destacades en negreta.

Andreu és tan **gandul** que no es **pentina** mai.

- _____
- _____

Ma mare s'ha trencat la **mà** esquerra.

- _____
- _____

El **mes més** bonic és maig.

- _____
- _____

2. Completa les oracions amb la paraula que corresponga en cada cas.

dona / **dóna**

son / **són**

vénen / **venen**

- La persona que _____ les instruccions és l'entrenador de l'equip.
- Com que em vaig gitar molt tard, aquest matí tinc molta _____
- Si no _____ a l'excursió hauran d'anar a classe igualment.

3. Observa els dibuixos i escriu una oració amb les paraules *net/nét* i una altra amb les paraules *ós/os*, en qualsevol forma de gènere i nombre.

Nom _____ Data _____

Recorda

Les paraules *astrònom*, *allunar* i *espacial* estan relacionades amb un mateix tema: l'univers. El conjunt de paraules de diferent classe (substantius, adjectius, verbs...) que es relacionen amb un mateix tema formen un **camp lèxic**.

1. Col·loca cada paraula en el camp lèxic que corresponga.

- xutar • projectar • gol • rodar • actriu • entrenador
- penal • claqueta • film • porteria • productor • àrbitre

futbol			
cinema			

2. Escriu una paraula per a cada imatge.

■ Marca a quin camp lèxic pertanyen les paraules anteriors.

- els oficis
 la salut
 la grip

3. Digues quin camp lèxic formen aquestes paraules.

- a. pentagrama, tocar, flauta ► _____
- b. tren, bitllet, viatjar ► _____
- c. suma, restar, equació ► _____

■ Escriu tres paraules més per a cada camp lèxic anterior.

- a) _____
- b) _____
- c) _____

Anunciar un esdeveniment

Nom _____ Data _____

1. Al col·legi han organitzat un concert per a celebrar l'arribada de la primavera. Completa aquesta fitxa amb la informació que hauria d'incloure's en el cartell anunciador.

Nom de l'esdeveniment _____

Lloc de celebració _____

Data _____ Hora _____

Quin grup hi actuarà? _____

Es farà alguna actuació més? _____

Quants diners costarà l'entrada? _____

Qui hi està convidat? _____

Quina il·lustració o foto posaràs en el cartell?

2. Fes ara el cartell anunciador, en què inclogues la informació anterior. Recorda que ha de tindre un disseny ben atractiu.

Nom _____ Data _____

Recorda

- Les paraules que van davant el substantiu per a concretar-lo o determinar-lo funcionen com a **determinants**.
- Les classes de paraules que poden fer la funció de determinants són els **articles**, els **demonstratius**, els **possessius**, els **numerals** i els **indefinites**.
- L'**article** és una paraula que funciona com a determinant i indica el gènere i el nombre del substantiu que el segueix.

1. Completa el text amb les formes de l'article que corresponga.

Els mestres de ____escola ens van dur a conèixer ____ barris antics de València. Va guiar ____ visita una xica que anava vestida com ____ persones de ____ edat mitjana. El que més em va agradar va ser ____ Llotja, sobretot per ____ columnes que hi ha dins ____edifici. Va ser com fer un viatge al passat!

2. Torna a escriure aquest text posant els articles en el lloc on toca.

La romeria de les Canyes

Conta història la que castellanencs van els traslladar-se la de muntanyeta on tenien poble original el a plana la a partir de any l' 1252. Romeria la de Canyes les recorda cada any aquell trasllat.

3. Observa els dibuixos i escriu davall l'article i el nom del que representen. Digues també en quin gènere i quin nombre està cada un.

les bruixes

• femení

plural

• _____

• _____

• _____

Nom _____ Data _____

Recorda

A l'hora de partir les paraules a final de línia, cal seguir les normes següents:

- No es poden separar les lletres que formen part de la mateixa síl·laba.
Exemple: *ves-prada* i no *ve-sprada*.
- No es poden separar els diftongs. **Exemple:** *cui-na* i no *cu-ina*.
- Cal separar els dígrafs en síl·labes diferents, excepte els dígrafs **gu, qu, ll, ny** i **ig**. **Exemple:** *pas-saven* però *pe-lleter*.
- No s'ha de deixar cap lletra sola a final o a començament de línia.
Exemple: *ales-hores* i no *a-leshores*.

1. Separa les síl·labes de les paraules següents.

• carro	▶ _____	• goril·la	▶ _____
• bossa	▶ _____	• tonyina	▶ _____
• trinet	▶ _____	• cotxe	▶ _____
• meravella	▶ _____	• fulla	▶ _____
• joguet	▶ _____	• guitarra	▶ _____
• pinya	▶ _____	• motxilla	▶ _____

2. Encercla les paraules que estiguen ben partides.

l'- hora	el comp- te	l'agu- lla	la parcel- la	la i- cona	els pass- os
-------------	----------------	---------------	------------------	---------------	-----------------

■ Ara escriu correctament les separacions mal fetes.

3. Copia cada paraula amb les síl·labes partides, com en l'exemple.

• caureu	• quaranta	• remei	• enviament	• roïna	• ciència
• diürn	• faena	• aeroport	• incaut	• història	• diari

dues síl·labes	tres síl·labes	quatre síl·labes
----------------	----------------	------------------

<i>cau-reu</i>	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Nom _____ Data _____

Recorda

Hi ha paraules que tenen més d'un significat. Per exemple, la paraula *acollidor* significa 'còmode' i 'amable'. Les paraules que tenen més d'un significat s'anomenen **paraules polisèmiques**.

1. Numera cada oració segons el significat de la paraula *copa*.

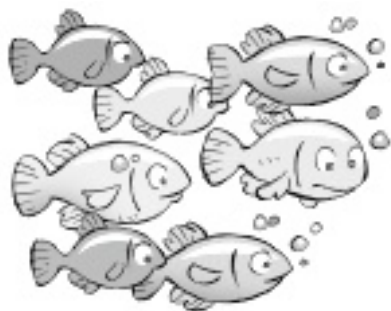
1. Vas amb forma de campana sostingut sobre un peu.

2. Premi que es dóna al guanyador d'una competició esportiva.

3. Part més alta d'un arbre, formada per fulles i branques.

- La copa de l'arbre està plena d'ocells.
- Posa'm aigua a la copa, per favor.
- Va arribar el primer i va aconseguir la copa que tant desitjava.

2. Observa les il·lustracions i escriu una oració amb cada un dels significats de *banc*.

- _____
- _____
- _____

3. Explica el significat de la paraula *terra* en cada oració.

- Els mariners van arribar a **terra** després d'un llarg viatge.

- Portes els pantalons bruts de **terra**.

4. Encercla les paraules que siguen polisèmiques.

- peu
- rellotge
- mànega
- goma
- calendari

Un conte amb dos personatges

Nom _____ Data _____

1. Fes parelles relacionant els personatges oposats de les dues columnes.

PERSONATGE
1

- humil •
- llest •
- treballador •
- generós •

PERSONATGE
2

- gandul •
- cregut •
- agarrat •
- ximple •

2. Tria una parella de les anteriors i contesta les preguntes següents.

- Escribe els noms dels dos protagonistes.

Personatge 1

Personatge 2

- On viuen?

- Com és i què li agrada fer al personatge 1 que has triat?

- Com és i què li agrada fer al personatge 2?

- Què els pot fer canviar?

- Com serà el final? Marca la resposta.

Feliç

Trist

Inesperat

3. A partir de les respostes anteriors, inventa un conte que tinga com a protagonistes la parella de personatges que has triat. No t'oblides del títol.

Nom _____ Data _____

Recorda

- Els **pronoms personals** serveixen per a anomenar els éssers o objectes sense utilitzar substantius.
- Hi ha pronoms de **primera, segona i tercera** persona.
- Els pronoms personals poden ser **forts** o **febles**. Els pronoms forts poden anar sols. Els pronoms febles acompanyen sempre un verb.

1. Digues si els pronoms personals destacats són forts o febles.

- **Els** has trobat ja? ► _____
- **Jo** compraré el diari en tornar d'escola. ► _____
- Explica-li què vam fer ahir. ► _____
- **Nosaltres** vam reprendre la partida després del descans. ► _____

2. Completa les oracions amb els pronoms forts adequats.

- _____ no parle a la paret, et parle a _____
- A _____ no li agrada aquest grup, però a _____ l'entusiasma.
- _____ durem l'arròs, _____ dureu la carn i _____ duran la verdura.

3. Encercla els pronoms febles que trobes en el text següent i col·loca'ls en el lloc corresponent de la taula.

Treballar a casa

Si us dic que ma mare guanya diners sense eixir de casa em direu mentider. Però ma mare és dibuixant de còmics i té un estudi al pis on vivim. Li agrada molt la faena i sovint fa caricatures als meus amics i els les regala. Per això els agrada visitar-nos! Per a publicar els còmics, ha d'escanejar-los i enviar-los per correu electrònic. Què et pareix el treball de ma mare?

	singular	plural
1a persona	_____	_____
2a persona	_____	_____
3a persona	_____	_____

Nom _____ Data _____

Recorda

Per a indicar que una oració acaba i en comença una altra, utilitzem diversos signes de puntuació:

- Al final de les oracions en què s'afirma o es nega alguna cosa, s'escriu un **punt**, del qual hi ha tres tipus: **punt i seguit** (s'escriu per a separar dues oracions del mateix paràgraf), **punt i a part** (s'escriu per a separar dos paràgrafs) i **punt final** (s'escriu per a indicar el final d'un text).
- Al final de les oracions en què es pregunta alguna cosa s'escriu un **signe d'interrogació**.
- Al final de les oracions en què s'expressa sorpresa, admiració, por, etc. s'escriu un **signe d'exclamació**.

1. Encercla els punts d'aquest text de diferents colors, seguint el codi.

- De verd ► el punt i seguit
- De groc ► el punt i a part
- De roig ► el punt final

Liderat per al València

El València va recuperar ahir el primer lloc de la Lliga, després de vèncer per quatre gols a zero a l'estadi del Numància. Aquesta victòria confirma el bon joc de l'equip. De fet, molts el veuen ja com un dels aspirants al títol.

El Vila-real també es consolida com un dels millors equips de la temporada. Encara que ahir només va aconseguir un empat, ha mantingut una trajectòria molt sòlida. Per això, és possible que l'any que ve torne a jugar competicions europees.

La Lliga torna el cap de setmana que ve amb més emocions. Els equips valencians tenen encara alguns partits molt difícils. Caldrà que hi estiguem ben atents.

2. Llig el diàleg següent i encercla, de color taronja, els signes d'interrogació, i de color morat, els d'exclamació.

- Perdone, la carretera de Vinaròs?
 –No, ho sent, però no tinc arròs.
 –Que no m'ha sentit? Li pregunte per la carretera de Vinaròs!
 –I jo li dic que no en tinc, d'arròs!
 –Arròs, no! Vinaròs!
 –Mire, allí d'arròs no en fan. Però si segueix recte arribarà a Vinaròs, on tenen un llagostí per a llepar-se'n els dits!
 –Ahh!

- **Hi has trobat una altra classe de punt? Encercla'ls amb els colors del primer exercici.**

Nom _____ Data _____

Recorda

Les paraules que s'han format a partir de la unió de dues o més paraules, com *para-xocs* (verb *parar* + substantiu *xocs*), s'anomenen **paraules compostes**. En canvi, les paraules que no es componen d'altres paraules, com *moll*, s'anomenen **paraules simples**.

1. Forma paraules compostes relacionant els verbs de les dues primeres columnes amb els substantius corresponents.

para	porta	vidres	avions
neteja	trenca	nous	boscós
guarda	obre	fang	llandes

2. Digues a partir de quines paraules simples s'han format aquestes compostes.

- llevataps ▶ _____ + _____
- portabicicletes ▶ _____ + _____
- muntacàrregues ▶ _____ + _____
- para-xocs ▶ _____ + _____
- penja-roba ▶ _____ + _____
- trencaclosques ▶ _____ + _____

3. Escriu la paraula composta amb què es designen aquests elements.

4. Escriu tres paraules compostes que comencen amb cada verb. Pots fer servir el diccionari si et cal.

• portar { _____

• guardar { _____

Contar una experiència personal

Nom _____ Data _____

1. Marca quina d'aquestes oracions pertany a l'explicació d'una experiència personal.

- La policia ha detingut l'atracador de joeries al seu domicili de Castelló.
- La pluja es forma a partir de l'aigua que s'evapora del mar.
- L'any passat vaig anar a esquiar i em vaig sentir el més feliç del món.
- La Serra de Mariola és un paratge singular, amb una gran diversitat de flora.

2. Fixant-te en l'oració que has triat, completa les característiques d'aquests textos.

Tipus de verbs: Temps _____ Persona _____

Exageracions: _____

Paraules que descriuen sentiments: _____

3. Tenint en compte les característiques que has indicat en l'activitat 2, escriu un correu electrònic a un amic en què li expliques una anècdota divertida que t'haja passat recentment.

De: festa11@correu.es

A: amiga11@correu.es

Data: _____

Tema: _____

Hola _____

Com ha anat el cap de setmana? A mi _____

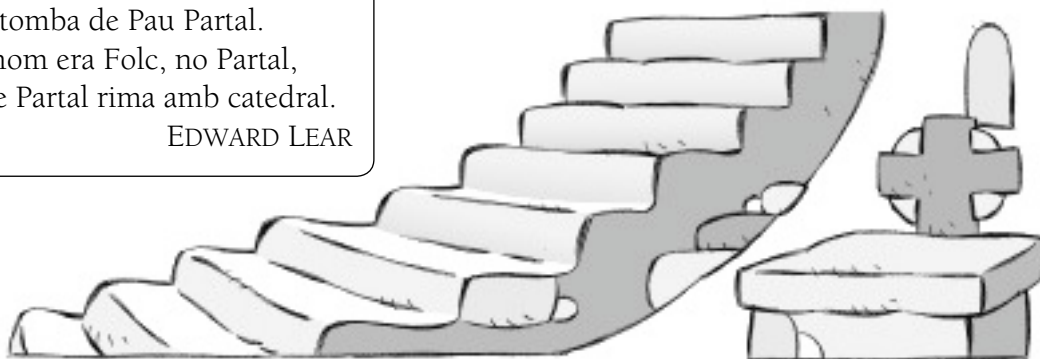
Nom _____ Data _____

Recorda

Els **verbs** són paraules que expressen accions o estats. Cada verb té diferents formes. Les formes verbals poden ser **simples**, **compostes** i **perifràstiques**. El conjunt de totes les formes d'un verb s'anomena **conjugació**.
Cada forma verbal consta d'**arrel** i **desinència**.

1. Troba els verbs que hi ha en aquest poema.

Davall l'escala de la catedral,
es troba la tomba de Pau Partal.
El seu cognom era Folc, no Partal,
però és que Partal rima amb catedral.
EDWARD LEAR

2. Separa l'arrel de la desinència en aquests verbs.

- menjaríem ► _____
- senties ► _____
- expressem ► _____
- debateu ► _____
- trencaren ► _____
- doneu ► _____
- correrem ► _____
- preferisc ► _____

3. Relaciona cada arrel amb la desinència que li correspon i escriu la forma resultant.

parl-	-iria	► _____
bat-	-e	► _____
consent-	-ré	► _____

4. Escriu tres formes a partir de l'arrel indicada, i tres més a partir de la desinència.

cant-	_____	_____	_____
-aràs	_____	_____	_____

Nom _____ Data _____

Recorda

El so de la s sonora es pot representar amb les grafies z i s:

- S'escriu z a principi de paraula i darrere consonant.
- S'escriu s entre vocals.

1. Encercla els nombres que continguem una essa sonora. A continuació, escriu els seus noms en lletres.

3 13 7 17 15 6 11 12 5 14 2

Contenen essa sonora els nombres _____

2. Escriu el nom del que representa cada dibuix. Totes les paraules tenen essa sonora.

■ Escriu una oració per cada una de les paraules anteriors.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

3. Busca en la sopa de lletres sis paraules que contenen essa sonora i copia-les.

C	A	S	A	Ç	T	M	X
A	O	I	B	V	S	Z	P
R	N	S	E	R	O	P	R
R	Z	U	T	M	T	E	E
O	E	Z	O	N	A	S	S
S	E	V	L	M	N	A	Ó
S	N	S	U	P	V	R	L
A	L	Z	I	N	A	L	I

Nom _____ Data _____

Recorda

Les partícules que s'afigen davant una paraula per a formar-ne una altra s'anomenen **prefixos** i les que s'afigen darrere, **sufixos**.

1. Encercla el que es demana en cada sèrie de paraules.

prefixos	▶	• desfeta	• recollir	• invisible	• prefabricar
sufixos	▶	• foscor	• pastisset	• senzillesa	• amorós

2. Afig, a les paraules següents, els prefixos que corresponguen.

des-	•	_____ tapar	•	_____ accelerar	•	_____ mirar
re-	•	_____ còmode	•	_____ baixar	•	_____ creïble
in-	•	_____ tocar	•	_____ domable	•	_____ calçar

3. Classifica aquestes paraules segons que tinguen prefix o sufix.

• setmanal	• plujós	• hipermercat	• descontent
• flotador	• paraigüer	• sobreviure	• prehistòria
• preveure	• extraordinari	• albereda	• analista

amb prefixos

 ▶ _____

amb sufixos

 ▶ _____

4. Escribe les paraules que corresponguen segons la definició. Fixa't si porta prefix o sufix.

• Tornar a elegir.	re-	▶	_____
• Persona que ven fruita.	-er	▶	_____
• Característica d'allò que és dur.	-esa	▶	_____
• Que no és capaç.	in-	▶	_____
• Que no té cafeïna.	des-	▶	_____

Nom _____ Data _____

1. Aquest estiu has anat de vacances a un lloc que t'ha agradat molt i n'has fet fotografies com aquesta.

- Classifica en aquesta fitxa els elements del paisatge de la foto anterior.

Informació general

El que es veu en primer pla

El que es veu en segon pla

El que es veu al fons

2. Tria adjectius que et puguen servir per a la descripció de la foto.

- guapo fèrtil alt meravellós
 cabalós àrid alegre ràpid

3. Una amiga no sap on anar de vacances i vol que la informes del lloc on has estat tu. Descriu la fotografia a partir de la planificació que has fet en les activitats 1 i 2.

Nom _____ Data _____

Recorda

- Segons el **nombre**, les formes verbals poden estar en **singular** o en **plural**.
- Segons la **persona**, les formes verbals poden estar en **primera**, **segona** o **tercera persona**.
- Les **formes no personals** del verb són l'**infinitiu**, el **gerundi** i el **participi**.

1. Situa cada verb en el lloc de la taula que li corresponga.

- fa • espere • tenim • calleu • volen • tens

	singular	plural
primera persona		
segona persona		
tercera persona		

2. Encercla en aquest text els verbs que estan en tercera persona del singular i, en acabant, reescriu-lo canviant el verbs en primera persona del plural. Fes-hi també altres canvis que necessites (pronoms, possessius, etc.).

Un retrobament nostàlgic

Eugeni arribà al poble a primera hora del matí. No hi havia anat des que era xiquet i tenia molta il·lusió per retrobar els carrers i les persones de la infantesa. Estigué conversant hores i hores amb els amics. Encara que se sentia ben feliç, no podia evitar una sensació amarga: gran part de les cases que havia conegut anys arrere havien desaparegut i els boscos que envoltaven el poble estaven desapareixent a causa dels incendis. Així i tot, conduint de tornada a casa, Eugeni sentí que acabava de passar un dels millors dies de la seua vida.

Eugeni i jo _____

3. Localitza els infinitius, gerundis i participis del text anterior i classifica'ls.

infinitiu	gerundi	participi
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Nom _____ Data _____

Recorda

El so de la **s** sorda es pot representar amb les grafies **s**, **ss**, **ç** i **c**.

- S'escriu **s** a principi i final de paraula i al costat de consonant.
- S'escriu **ss** entre vocals.
- S'escriu **ç** davant **a**, **o**, **u** i a final de paraula.
- S'escriu **c** davant **e**, **i**.

1. Llig en veu alta les paraules següents i, en acabant, encercla les lletres que representen la essa sorda.

- setmana
- avançar
- cinta
- Massalfassar
- cançó
- porteries
- pensament
- caçadora
- divertidíssim
- sabata

2. Ompli els buits de les oracions següents amb les grafies de la essa sorda que corresponga.

- Carle____alvador va viure a Bena____al.
- No m'agrada ca____ar, però m'agrada pe____car.
- He ____abut que éreu de la mateixa família perquè teniu els mateixo____ bra____o____
- Di____abte que ve agafarem les ____i____telle____ i anirem a bu____car bolet____
- El profe____or em va traure a la pi____arra.
- Em vaig empa____ar un o____et i no parava de to____ir.

3. Posa un exemple de cada grafia.

- **s** a principi de paraula ► _____
- **s** a final de paraula ► _____
- **s** al costat de consonant ► _____
- **ss** entre vocals ► _____
- **ç** davant **a**, **o**, **u** ► _____, _____, _____
- **ç** a final de paraula ► _____
- **c** davant **e**, **i** ► _____, _____

4. Relaciona cada paraula segons que duga essa sorda, essa sonora o les dues.

- carabassa
- zoològic
- escriure
- cervesa

s sorda

s sonora

- salze
- avisar
- sopa
- caçador

Nom _____ Data _____

Recorda

A vegades utilitzem expressions que tenen un significat diferent en conjunt del que tenen les paraules que les formen. Així per exemple, *trencar el gel* significa 'iniciar tractes que ningú s'atrevia a començar' i no 'partir un tros de gel'. Entre les expressions destaquen els **refranys** i les **frases fetes**.

1. Relaciona per a formar expressions i copia-les.

Agafar el bou •	• per a res.
Molt de soroll •	• en un paller.
Posar la mà •	• per les banyes.
Buscar una agulla •	• al foc.

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

■ Escriu el número de l'expressió a què corresponen les definicions següents.

- Tindre confiança en algú.
- Pretendre aconseguir alguna cosa difícil o impossible.
- Tindre una cosa menys importància del que sembla.
- Enfrontar-se amb decisió i valentia a un problema.

2. En cada oració de les que segueixen hi ha una expressió; subratlla-la.

- Està trist perquè Aitana li ha donat carabassa.
- Sempre dius el que penses, no tens pèls a la llengua.
- Aquest matí fa un fred que pela.

3. Escriu una oració per a cada expressió.

- Ploure a bots i barrals.
- _____

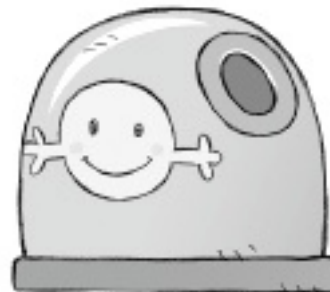
- Fer un sol de justícia.
- _____

- Estar als núvols.
- _____

Nom _____ Data _____

1. Llig la situació següent i resol l'activitat.

La revista de l'escola prepara un número especial dedicat al medi ambient. Com que a l'aula hem treballat molt sobre el tema, t'han demanat un article perquè hi expliques què és el reciclatge i en què consisteix.

■ Marca les quatre preguntes que hauràs de contestar el text expositiu.

- Què és el reciclatge?
- Quines conseqüències positives té el reciclatge?
- Què opinen els meus pares del reciclatge?
- Com és el procés de reciclatge de materials?
- Quan va ser la primera vegada que vaig reciclar?
- Quins materials es poden reciclar?
- Quantes botelles de vidre caben en un contenidor?

2. Ordena i copia les preguntes que hages triat en l'exercici anterior i escriu el text responent a les preguntes. Després, posa-li títol.

Nom _____ Data _____

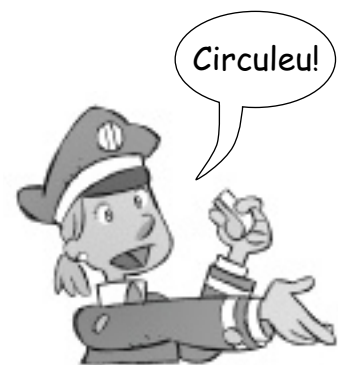
Recorda

- Els verbs situen les accions en un temps (**passat**, **present** o **futur**), en relació amb el moment en què es parla.
- El **mode** dels verbs reflecteix l'actitud del parlant davant allò que diu. Hi ha tres modes: **indicatiu**, **subjuntiu** i **imperatiu**.

1. Reescriu aquestes oracions en passat i futur.

passat	present	futur
_____	Tinc una caseta a l'hort de mon pare.	_____
_____	Els meus amics estan de viatge a Nova Zelanda.	_____
_____	El València guanya la Lliga.	_____
_____	Mireia fa una obra al Principal.	_____

2. Digues quin mode verbal representa cada dibuix.

3. Escriu tres oracions en imperatiu a partir de les paraules indicades.

- desconnectar / mòbils ► _____
- posar / cinturó ► _____
- reduir / velocitat ► _____

Nom _____ Data _____

Recorda

Els articles **el** i **la** i l'enllaç **de** s'apostrofen davant una paraula que comença en vocal o en **h**, llevat de les excepcions següents:

- Els articles **el** i **la** no s'apostrofen davant el nom de les lletres.
- Els articles **el** i **la** i l'enllaç **de** no s'apostrofen davant paraules que comencen en **i, u, hi, hu** quan fan de consonant i no de vocal.
- L'article **la** no s'apostrofa davant les paraules que comencen en **i, u, hi, hu** àtones.

1. Relaciona cada paraula amb l'article que corresponga.

ambulatori •	el	• iaio
universitat •		• horitzó
plaça •	la	• iot
iogurt •		• cotxe
illa •	l'	• història
horta •		• iarda

2. Ompli els buits d'aquesta notícia amb l', el o la.**Pluges intenses a la Comunitat**

Ahir va ploure intensament a tota _____ Comunitat, sobretot a _____ hora de dinar. A _____ Alt Maestrat _____ aigua va inundar cases i carreteres. Al Camp de Morvedre i _____ Horta Nord _____ problema va ser _____ pedra.

_____ ajuntament de Faura, on va caldre que els bombers intervingueren amb caràcter d'urgència, indica que _____ oratge d'ahir va fer malbé moltes taronges a punt de collir. _____ centre de coordinació d'emergències de _____ Generalitat va decretar _____ alerta taronja pel perill d'aiguats forts.

3. Reescriu les oracions posant en singular les paraules en negreta. Vigila amb la concordança.

- Durant les **excursions** vam visitar les **illes** principals dels Columbrets.

- Mon pare s'ho ha passat genial amb les **històries** que han contat les **iaies**.

- He fotografiat les **hienes** i els **hipopòtams** del zoo.

Nom _____ Data _____

Recorda

Hi ha sufixos que, en afegir-los al final d'una paraula determinada, expressen la idea de gran. Per exemple, si afegim el sufix **-ot** a la paraula *polp*, obtenim la paraula *polpot* que significa 'polp molt gran'. Els sufixos que expressen la idea de mida gran són els **sufixos augmentatius**.

1. Encercla el sufix augmentatiu en cada paraula.

- festassa
- llenguota
- llibrot
- manassa
- pisàs
- riuàs
- taulota
- lletjota

2. Forma paraules noves afegint els sufixos augmentatius -ot/-ota, -às/-assa.

- cama ► _____
- mare ► _____
- peu ► _____
- home ► _____
- ulls ► _____
- cotxe ► _____

3. Marca en cada parell de paraules la que és augmentativa.

☐ cuixota
☐ marmota | ☐ gargot
☐ grandot | ☐ repàs
☐ cotxàs | ☐ carcassa
☐ casassa |
|--|---|---|---|

4. Digues a partir de quina paraula es formen aquestes.

- nassot ► _____
- camionàs ► _____
- donassa ► _____
- manassa ► _____
- cadirota ► _____
- ullerotes ► _____

5. Expressa el que representa cada dibuix amb un sufix augmentatiu.

Nom _____ Data _____

1. Jaume ha fet un esborrany d'un treball de classe, l'ha revisat i hi ha detectat algunes paraules inexactes i moltes repeticions.

El paleolític

El paleolític és el període de fa més anys. En aquest **període**, les persones eren nòmades i vivien de la caça, la pesca i la recol·lecció de fruits. La paraula paleolític vol dir 'pedra antiga' i fa referència al material que s'utilitzava per a fer els objectes.

La manera de fer era molt simple: colpejaven dues pedres i **feien** que n'eixiren fragments, amb els quals **feien** coses tallants per a caçar o tallar les pells i la carn dels animals.

- Assenyala l'opció correcta per a substituir les expressions marcades en el text.

- *de fa més anys* (paraula inexacta)
 - més modern
 - més antic
 - més recent
- *en aquest període* (paraula repetida)
 - en aquest país
 - en aquest itinerari
 - en aquesta època
- *paleolític vol dir* (paraula inexacta)
 - paleolític tracta de
 - paleolític parla de
 - paleolític significa
- *la manera de fer* (paraula inexacta)
 - la tàctica
 - la tècnica
 - la feina
- *feien que n'eixiren fragments*
 - aconseguien que n'eixiren fragments
 - intentaven que n'eixiren fragments
- *amb els quals feien* (paraula repetida)
 - amb els quals provocaven
 - amb els quals cosien
 - amb els quals fabricaven
- *coses tallants* (paraula inexacta)
 - objectes tallants
 - fets tallants
 - obres tallants

2. Torna a escriure el text sobre el paleolític introduint-hi les correccions.

Nom _____ Data _____

Recorda

Els **temps verbals** són conjunts de formes verbals que situen l'acció en el mateix temps i en el mateix mode.

Segons el temps, hi ha **temps de passat**, **temps de present** i **temps de futur**.
Segons els elements que els componen, hi ha **temps simples**, **temps compostos** i **temps perifràstics**.

1. Completa el text escrivint, en cada cas, la forma verbal que corresponga.

M'*agradaria* (AGRADAR) que _____ (HAVER-HI) més sales de teatre a la meua ciutat. Em _____ (DIVERTIR) bona cosa sempre que _____ (TINDRE) l'oportunitat de vore alguna obra. _____ (PODER) anar a altres ciutats, on _____ (DEURE) haver-hi més teatres, però _____ (SER) massa menut i no _____ (GUANYAR) diners per a pagar-me el viatge. Però _____ (ESCOLTAR) el que us _____ (DIR): el dia que en _____ (GUANYAR), estic segur que n' _____ (ESTALVIAR) molts per a recórrer tots els teatres del món!

2. Digues en quin temps verbal estan les formes que has escrit en el text anterior.

- *agradaria* _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____

3. Escriu una forma verbal per a cada indicació.

- pretèrit imperfet, verb *cantar* ▶ _____
- pretèrit indefinit, verb *batre* ▶ _____
- present, verb *dormir* ▶ _____

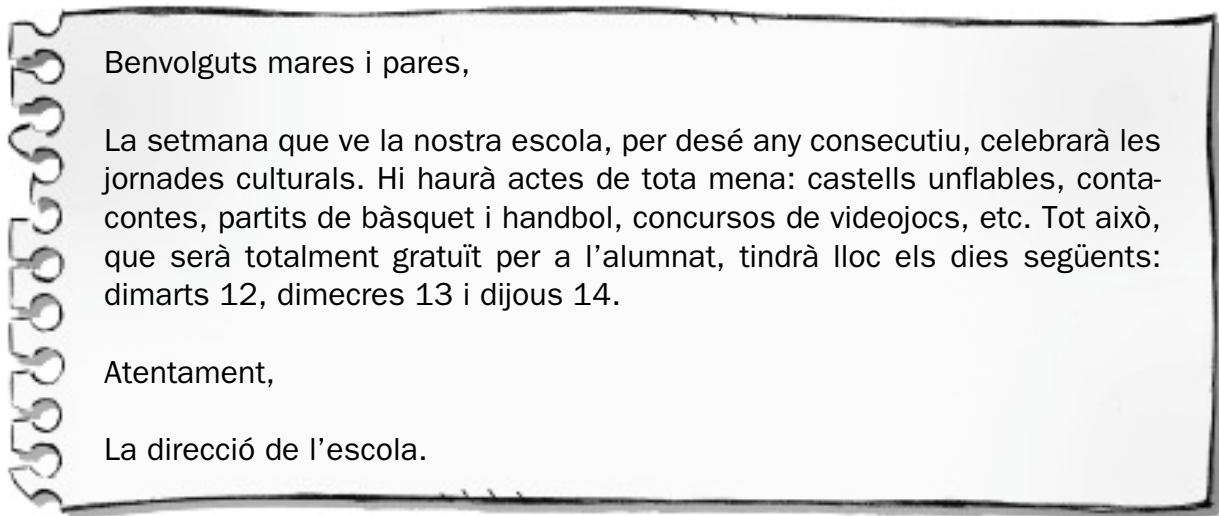
Nom _____ Data _____

Recorda

S'escriu **coma** en els casos següents:

- Per a separar els elements d'una enumeració.
- Per a fer un aclariment enmig d'una oració.
- En les notes d'avís i en les cartes, després de la salutació.

1. Encercla les comes del text següent. Usa el roig per a les enumeracions, el blau per a les explicacions i el groc per a les fórmules de salutació.

2. Explica quina diferència de significat hi ha entre aquestes dues oracions.

- La bicicleta que estava lligada al fanal ha desaparegut.
- La bicicleta, que estava lligada al fanal, ha desaparegut.

3. Continua les enumeracions següents sense deixar-te cap coma ni el punt final.

- M'agraden totes les pel·lícules: les d'acció
- Ma tia ha viatjat per bastants països: Turquia,
- La meua germana practica molts esports: natació

Nom _____ Data _____

Recorda

Si a la paraula **jersei** afegim el sufix **-et**, obtindrem la paraula *jersei^{et}* que significa 'jersei menut'. Els sufixos que expressen la idea de mida menuda s'anomenen **diminutius**. A vegades, aquests sufixos també s'utilitzen per a expressar afecte o estima. Per exemple: *mareta*.

1. Escriu el diminutiu de les paraules següents.

• fill ▶ _____	• taula ▶ _____
• pota ▶ _____	• gos ▶ _____
• mare ▶ _____	• llum ▶ _____
• peix ▶ _____	• reina ▶ _____
• sac ▶ _____	• pont ▶ _____

2. Ratlla les paraules que no són diminutius.

- paret – nasset – coet – piset – marquet – fuet – riuet – distret
- caseriu – gatiu – actriu – poquiú – ofensiu – evasiu – curtiu
- galeta – rodeta – coseta – escopeta – neta – tassetta – vagoneta

■ **Copia les paraules anteriors que tenen diminutiu i escriu sobre quina paraula s'ha format.**

• _____ ▶ _____	• _____ ▶ _____
• _____ ▶ _____	• _____ ▶ _____
• _____ ▶ _____	• _____ ▶ _____
• _____ ▶ _____	• _____ ▶ _____
• _____ ▶ _____	• _____ ▶ _____

3. Expressa aquestes frases sense diminutiu.

- una tauleta boniqueta ▶ _____
- un bracet curtet ▶ _____
- un cotxet menudiu ▶ _____

4. Expressa aquestes altres en diminutiu.

- una casa blanca ▶ _____
- un suc fresc ▶ _____
- un tren verd ▶ _____

Nom _____ Data _____

1. Llig la vinyeta i contesta les preguntes.

- Quin tipus d'oració s'utilitza en el text del quadre o cartel·la?

- Quins tipus d'oracions s'utilitzen en les bafarades? Quins signes de puntuació predominen en les bafarades?

2. Completa la cartel·la i les bafarades de les vinyetes següents.

Nom _____ Data _____

Recorda

Els verbs que tenen l'infinitiu acabat en **-ar** pertanyen a la **primera conjugació**. La majoria de verbs de la primera conjugació es conjuguen com *parlar*.

1. Encercla els verbs de la primera conjugació que trobes en el text següent i copia'ls.

2. Analitza aquestes formes seguint l'exemple.

	infinitiu	temps	mode
parlaríem	<i>parlar</i>	<i>condicional</i>	<i>indicatiu</i>
canviaria	_____	_____	_____
haurem menjat	_____	_____	_____
torní	_____	_____	_____
cal·leu	_____	_____	_____
van viatjar	_____	_____	_____
arribareu	_____	_____	_____

Nom _____ Data _____

Recorda

S'escriu **punt i coma** en els casos següents:

- Per a separar els elements d'una enumeració quan algun d'aquests ja porta coma.
- Davant els enllaços *però*, *tanmateix*, *no obstant això*... quan introdueixen oracions llargues.

1. Encercla de color roig les comes i de verd els punts i comes.

- En la meua classe hi ha companys de tot arreu: Josep és de Mallorca; Mariela, de Coïmbra; Hamza, de Nador; Dorina, de Bucarest; i Christine, de Lima.

2. Completa el text amb coma o punt i coma.

Legionaris ___ soldats romans ___
pareu atenció. Hem de construir un
campament. La primera centúria
plantarà les tendes ___ la segona ___
cavarà una rasa al voltant de la muralla ___
la tercera ___ construirà els murs ___
i la quarta ___ alçarà les torretes.
Semblarem invencibles ___ tanmateix ___
no us heu d'adormir ___ perquè
l'enemic sempre està a l'aguait!

3. Escriu dues oracions utilitzant els enllaços *però* i *no obstant això* precedits de punt i coma.

- _____
- _____

4. Descriu la teua habitació i enumera els objectes que hi veus. Usa comes i punts i comes.

Nom _____ Data _____

Recorda

La paraula *castellonenc* indica que una persona és de Castelló.
 Les paraules que expressen el lloc de procedència de les persones o coses de què es parla s'anomenen **gentilicis**.

1. Encercla en aquest text quatre gentilicis i copia'ls indicant a quin lloc fan referència.**Una carrera molt internacional**

Ahir va tindre lloc, pels carrers alacantins, la cinquena marató.
 El primer lloc va ser per al marroquí Ahmed Aouita, veí de Sant Joan, i a continuació va entrar Piero Nero, italià de naixement però alcoià d'adopció.

- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____

2. Escriu el lloc d'on són aquestes persones.

- els castellanencs ▶ _____
- els andorrans ▶ _____
- els alzirenys ▶ _____
- els saguntins ▶ _____
- els canadencs ▶ _____
- els tarragonins ▶ _____
- els valencians ▶ _____
- els eivissencs ▶ _____

3. Completa amb el gentilici que corresponga.

- Miren va nèixer a Bilbao, és _____
- Marta va nèixer a Sevilla, és _____
- Sara va nèixer a Madrid, és _____
- Marie va nèixer a París, és _____
- Laura va nèixer a Venècia, és _____
- Alba va nèixer a Múrcia, és _____

Nom _____ Data _____

1. Llig aquesta situació i respon a les preguntes.

El pati de l'escola és molt gran, però com que està descobert, quan plou, no podeu fer-hi educació física ni jugar-hi. A més, el terra rellisca molt quan està banyat i ja s'hi han lesionat molts xiquets. Proposeu a la direcció de l'escola que cobrisca una part del pati per a solucionar aquest problema.

- A qui s'adreça la carta?

- Què vols aconseguir?

- Quins arguments hi pots aportar?

1. _____

2. _____

2. Escriu la carta tenint en compte les respostes de l'activitat anterior.

Senyor/-a _____,

Els alumnes de 5é de primària d'aquest centre creiem que seria molt convenient

_____, per dues raons.

En primer lloc, perquè _____

En segon lloc, perquè _____

Atentament,

Nom _____ Data _____

Recorda

Els verbs amb l'infinitiu acabat en **-er** o en **-re** pertanyen a la **segona conjugació**. Per exemple: *témer, córrer, batre, ploure*. També hi ha uns pocs verbs de la segona conjugació que acaben en **-r**. Per exemple: *dir, dur, fer*.

1. Encercla els verbs de la segona conjugació que trobes en el text següent.**Un dia esplèndid**

Ahir tinguérem molta sort en la nostra excursió a Eslida. Feia molt bon oratge, encara que ja ho sabíem perquè havíem vist la predicció en una pàgina d'Internet. L'únic que no s'ho creia era mon pare, perquè pensava que els núvols dels dies anteriors no desapareixerien i ens plouria tot el camí. Encara com! Si li haguérem fet cas, no ens hauríem pogut moure de casa.

2. Completa el text amb les formes corresponents dels verbs.

No _____ (HAVER-HI) lloc per a tantes persones a la sala d'actes. El director no _____ (CREURE) que hi _____ (CABRE) tots els alumnes que _____ (VOLER) vore l'espectacle. No em pensava jo que la gent _____ (TINDRE) tant d'interés per l'obra. Però clar, els actors _____ (SER) famosos perquè _____ (APARÉIXER) en moltes sèries de televisió. Quin èxit!

3. Escribe la primera persona del futur i del condicional dels verbs següents.

	futur	condicional
estendre	_____	_____
irrompre	_____	_____
prémer	_____	_____

4. Indica l'infinitiu de cada forma verbal.

• correrem ▶ _____	• creuràs ▶ _____
• prenia ▶ _____	• baten ▶ _____
• temeren ▶ _____	• feres ▶ _____
• apareixia ▶ _____	• creixen ▶ _____

Nom _____ Data _____

Recorda

Generalment, quan els enllaços **a**, **de** i **per** entren en contacte amb els articles **el** i **els**, s'uneixen i formen una sola paraula: **al**, **als**, **del**, **dels**, **pel**, **pels**. Però quan l'article **el** s'ha d'apostrofar amb la paraula següent, no es fa la contracció.

1. Uneix amb fletxes cada combinació amb el resultat que li correspon.

a + el •	• pel
a + els •	• dels
de + el •	• al
de + els •	• pels
per + el •	• als
per + els •	• del

■ Ara escriu un exemple de cada contracció amb les paraules següents.

- teatre ► *A ma tia li agrada molt anar al teatre.*
- amics ► _____
- campió ► _____
- indis ► _____
- iogurt ► _____
- horts ► _____

2. Encercla les contraccions que trobes en aquest text i digues quines paraules contenen.**Una bona oferta**

Sempre que va al centre, mon pare torna carregat de coses. L'altre dia ens va dur, a Xavi i a mi, unes samarretes dels nostres equips preferits. Ens va dir que en venien quatre pel preu de dues. Pels pèls que no s'acaben!

- al centre ► a + el centre • _____ ► _____
- _____ ► _____ • _____ ► _____

3. Copia les oracions substituint la paraula en negreta per la paraula entre parèntesis.

- El pilot sent una gran emoció quan puja a l'**avió**. (cotxe)

- Amèlia pateix pel **control** de lectura. (examen)

- La iaia ve del **camp** de collir bresquilles. (hort)

Nom _____ Data _____

Recorda

Segons la classe de paraula que es vol formar i el significat que es vol afegir a la paraula original, utilitzarem uns sufixos o uns altres. Per exemple, el sufix **-dor** d'*historiador* serveix per a formar substantius que signifiquen 'persona que fa...'.

1. Escriu la paraula nova amb el sufix que correspon en cada cas.

• Persona que ven flors.		▶	
• Persona que juga a tenis.	+ ISTA	▶	
• Persona que toca la flauta.		▶	

• Persona que ven fruita.		▶	
• Persona que arregla sabates.	+ ER	▶	
• Persona que treballa el ferro.		▶	

■ **Què tenen en comú els sufixos anteriors? Marca.**

- Formen paraules que indiquen oficis o professions.
- Formen paraules de gènere diferent.
- Formen paraules amb el mateix significat.

2. Subratlla el sufix que és comú en cada sèrie de paraules i escriu-lo.

llibreria papereria carnisseria sabateria	▶ sufix _____
despertador recollidor flotador colador	▶ sufix _____

■ **Fixa't en el significat de cada sufix anterior en el grup de paraules i completa.**

- El sufix _____ significa 'lloc on es ven alguna cosa'.
- El sufix _____ significa 'aparell que serveix per a alguna cosa'.

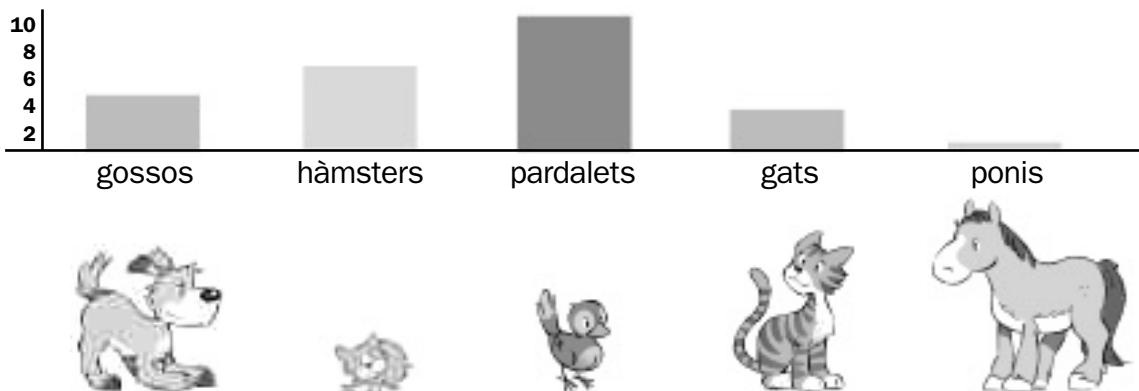
3. Forma noms d'aparells amb els sufixos -dor i -dora a partir d'aquests verbs.

• despertar _____	• picar _____
• congelar _____	• llavar _____
• contestar _____	• aspirar _____
• calfar _____	• torrar _____

Nom _____ Data _____

1. Llig la situació següent i fes l'activitat.

L'Ajuntament us ha demanat un informe sobre les mascotes més habituals a les cases del poble. De primer s'ha passat un qüestionari i aquests han sigut els resultats de les mascotes més habituals en un dels barris:

■ **Prepara l'informe contestant aquestes preguntes.**

- Quins tipus de mascotes són les més habituals? Assenyala'n els dos tipus majoritaris.

- Quin tipus de mascota és la menys habitual? Assenyala'n el tipus minoritari.

- Quins dos factors poden influir més en la tria de mascota? Marca.

- El caràcter de l'animal.
- El menjar que consumeix l'animal.
- El color de l'animal.
- Les dimensions de l'animal.

2. Ara escriu l'informe tenint en compte les respostes anteriors.

Títol de l'informe → _____

Introducció -----> _____

Desenvolupament -----> *Els qüestionaris revelen* _____

Conclusió -----> *Així doncs,* _____

Nom _____ Data _____

Recorda

Els verbs amb l'infinitiu acabat en **-ir** pertanyen a la **tercera conjugació**.
Per exemple: *dormir, sentir, bullir, cosir*.

1. Digues quin verb de la tercera conjugació representa cada dibuix.

■ **Escriu una oració amb cada verb.**

- _____
- _____
- _____
- _____

2. Forma el present d'indicatiu, el present de subjuntiu i l'imperatiu d'aquests verbs.

	present d'indicatiu	present de subjuntiu	imperatiu
presidir	<i>presidisc</i>	<i>presidisca</i>	<i>presideix</i>
competir	_____	_____	_____
rendir	_____	_____	_____
descobrir	_____	_____	_____

3. En cada sèrie, ratlla la paraula que no és una forma verbal.

sentia sentim senta sentiment sentint

llegíem llegenda llegira llegeixen llegit

diran deies diem diu dies

Nom _____ Data _____

RecordaS'escriu **guionet** en els casos següents:

- En les paraules compostes, quan la primera acaba en vocal i la segona comença en **r, s o x**.
- En les paraules compostes on figura el nom d'un punt cardinal.
- En els numerals, entre la desena i la unitat i entre la unitat i la centena (D-U-C).
- En altres paraules, com ara *plats-i-olles*, *després-demà*, etc.

1. Uneix les paraules de la columna de l'esquerra amb les de la dreta per a formar paraules compostes amb guionet. En acabant, escriu una oració amb cada una.

para •	• pong
ping •	• revolucions
compta •	• oest
nord •	• xocs

- _____
- _____
- _____
- _____

2. Recorda la regla de D-U-C i escriu amb lletres els nombres següents.

- 34 ► _____
- 865 ► _____
- 49 ► _____
- 234 ► _____
- 325 ► _____

3. Llig el text següent i busca-hi cinc paraules que haurien de dur guionet. Reescriu-les correctament.

La fauna del Túria

Desprésahir un grup de biòlegs va començar una important investigació sobre els animals que viuen als boscos de la ribera del Túria. Des de Ribaroja, aquest equip de vintidos científics tractarà de conèixer els hàbits de les espècies més habituals, com ara el pitroig o la sarganta cuallarga, i d'altres nordafricanes que, en alguns moments, es poden vore per les nostres terres.

Nom _____ Data _____

Recorda

Alguns prefixos, en afegir-se a una paraula, indiquen lloc o situació. Per exemple, el prefix **sub-** de la paraula *subterrani* indica, en aquest cas, que es troba davall terra. Els prefixos que indiquen lloc o situació s'anomenen **prefixos de situació**.

1. Relaciona cada prefix de situació amb el seu significat i escriu una paraula que tinga aquest prefix.

pre-	•	• 'davall'	_____
extra-	•	• 'abans'	_____
sub-	•	• 'després'	_____
post-	•	• 'fora'	_____

2. Forma paraules noves amb els prefixos anteriors tenint en compte el significat que tenen. Fixa't en les pistes que et donen les definicions.

- Fer una ratlla per davall una paraula. ▶ _____
- Període que va després d'una guerra. ▶ _____
- Que es fa fora de l'horari escolar. ▶ _____
- Que s'ha cuinat abans. ▶ _____
- Que té un càrrec inferior al de director. ▶ _____

3. Relaciona i escriu el significat de cada paraula.

extraterrestre

preescolar

subcampion

Nom _____ Data _____

1. Tria el text que resumisca millor el conte *El vestit nou de l'emperador*.

Era un home que es pensava que anava vestit, però anava despullat i solament un xiquet li va dir la veritat.

Fa moltíssims anys vivia en un país llunyà un emperador presumit que gastava molts diners en vestits. Un dia va arribar al palau un sastre trampós que li va prometre un vestit fantàstic que sols podrien vore les persones intel·ligents. Per fi va arribar el moment d'estrenar el vestit i l'emperador va fer la desfilada despullat, però ningú s'atrevia a confessar la veritat per por de ser considerat ximple. Només un xiquet va dir el que realment veia i, finalment, tot el poble s'animà a dir la veritat.

Hi havia un emperador que va ser enganyat per un sastre, que li prometé un vestit meravellós i el va fer anar despullat. La gent es quedava sorpresa, però callava. Un xiquet va dir la veritat.

2. Quina informació conté el resum que has triat? Marca les respostes correctes.

- Personatges principals.
- Lloc i moment en què ocorre la història.
- Aspectes més importants.
- Diàlegs dels personatges.
- Final de la història.

3. Quines expressions s'han utilitzat per a enllaçar les oracions en el resum que has triat?

4. Fes el resum d'un conte que hages llegit recentment. Inclou tota la informació necessària i no t'oblides d'usar alguna expressió per a mantindre l'interés.

Nom _____ Data _____

Recorda

Els verbs **regulars** mantenen l'arrel igual en totes les formes i presenten les mateixes desinències que el verb que els serveix de model de conjugació. Els verbs que no compleixen aquestes dues condicions són **irregulars**.

1. Encercla els verbs que mantenen l'arrel igual en totes les formes.

- cansar ► canse, cansí, cansaré
- anar ► vaig, aní, aniré
- debatre ► debat, debatí, debatré
- passejar ► passege, passegí, passejaré
- dormir ► dorm, dormí, dormiré
- vindre ► vinc, vinguí, vindré

■ Respon.

- Quins són regulars?

- Quins són irregulars?

- Com ho has sabut?

2. Escribe l'infinitiu de cada verb en negreta.

- Cada matí m'alce a les huit. ► _____
- Xiquet, no **trenques** res! ► _____
- Quan vénen a casa, els meus néts em **saquegen** el rebost. ► _____
- No **puges** l'escala que cauràs. ► _____
- Abans de baixar del llit em **calce** les sabatilles. ► _____

■ Respon. Es tracta de verbs regulars o irregulars? Per què?

Nom _____ Data _____

Recorda

S'escriuen **dos punts** en els casos següents:

- Per a introduir una enumeració que s'anuncia.
- Abans de citar les paraules exactes que ha dit una persona.

1. Llig el text següent i anota la funció dels dos punts (enumeració o citació).

La presidenta del jurat va dir: «És l'actuació més extraordinària que he vist mai: elegant, original, emocionant i divertida. Ets la guanyadora». Aleshores, la concursant va respondre: «Gràcies, gràcies a tots: als meus pares, a la meua germana, als meus amics i a tots els que m'han donat suport fins arribar ací!»

2. Completa aquestes oracions amb enumeracions. Usa dos punts, punts i comes i comes.

- Mireia juga _____
- L'estiu que ve _____
- Amb l'escola hem anat d'excursió _____

3. Observa el dibuix i completa el text amb l'oració que corresponga en cada buit. Recorda que cal posar els dos punts.

«I que és el que més t'ha agradat?»

«No, és la primera vegada que vinc.»

«Havies vingut a Londres abans?»

«Vindre amb avió!»

El guardià del Big Ben de Londres va preguntar a Pau _____.

Pau li va respondre _____.

Aleshores, ell va dir _____.

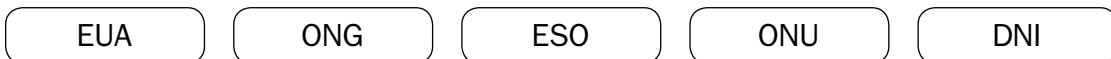
I Pau va contestar, entusiasmat _____.

Nom _____ Data _____

Recorda

Per a expressar de manera abreujada el nom del *Museu Interactiu d'Història Medieval* s'han unit les lletres inicials de cada paraula: MIHM. Aquests conjunts de lletres que es formen en unir la lletra inicial d'un grup de paraules s'anomenen **sigles**.

1. Completa cada oració amb la sigla que falta.

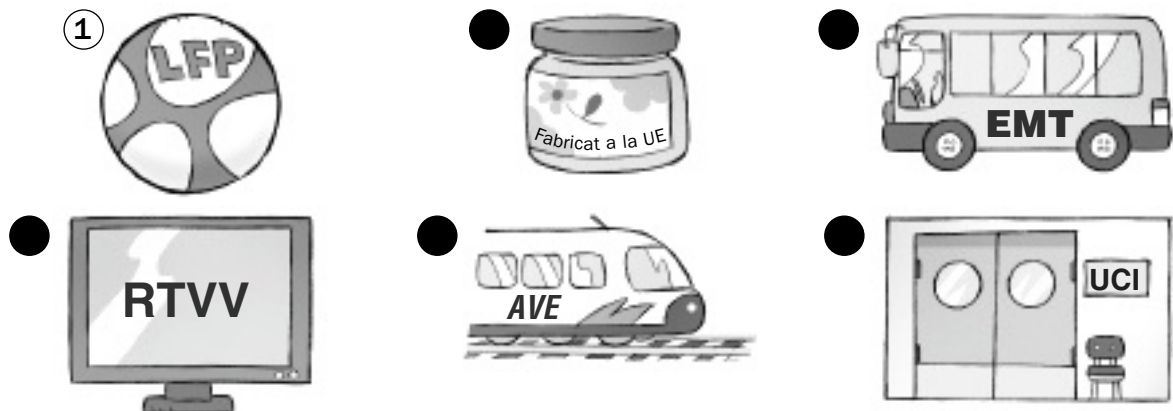

- El mes que ve hauré d'anar a renovar el _____
- Els pares de Pau estan de viatge als _____
- La meua cosina treballa en una _____ molt coneguda.
- La seu de l'_____ està a Nova York.
- D'ací a dos anys començarem primer d'_____

■ Escriu el significat de les sigles anteriors.

- EUA ► _____
- ONG ► _____
- ESO ► _____
- ONU ► _____
- DNI ► _____

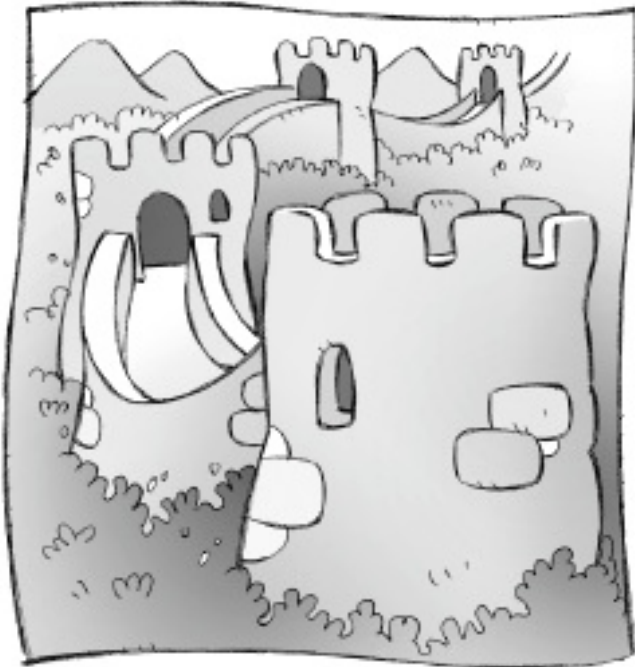
2. Què signifiquen les sigles presents en cada imatge? Escriu els números.

- Unió Europea ►
- Empresa Municipal de Transports ►
- Ràdio Televisió Valenciana ►
- Lliga de Futbol Professional ►
- Alta Velocitat Espanyola ►
- Unitat de Cura Intensiva ►

Nom _____ Data _____

1. Llig el text i subratlla en roig el que diu un personatge i en blau el que diu l'altre personatge.

Viatge a la Xina

Teresa va preguntar a Joan si li agradaria anar de viatge a la Xina. Joan va respondre que sí, sense pensar-s'ho, perquè allà podria menjar molts rotllets de primavera. Teresa li va proposar d'anar-hi a l'estiu, però Joan, més insegur, li va confiar que tenia por de volar i sobretot estava preocupat pels diners perquè ell només tenia 50 euros estalviats i, a més, no sabia xinés. Teresa, molt resolta, li va contestar que això no era un problema perquè podien gastar els 50 euros per a comprar un diccionari i participar en un concurs que sortejava un viatge a la Xina: l'èxit estava assegurat!

2. Converteix el text anterior en un diàleg. Pren com a model la intervenció de la mestra.

–En la classe de hui farem un recorregut per un dels monuments més importants de la Xina: la Gran Muralla Xinesa! És una fortificació construïda fa més de 2.300 anys i és la més llarga del món, amb més de 7.000 km. –va començar a explicar la mestra.

Mentre la mestra explicava, Teresa i Joan no paraven de parlar:

Nom _____ Data _____

1. Digues amb quin tipus de paraula es relaciona cada terme i posa'n un exemple.

• abstracte ▶ _____	Exemple ▶ _____
• indicatiu ▶ _____	Exemple ▶ _____
• superlatiu ▶ _____	Exemple ▶ _____
• feble ▶ _____	Exemple ▶ _____
• participi ▶ _____	Exemple ▶ _____
• col·lectiu ▶ _____	Exemple ▶ _____
• positiu ▶ _____	Exemple ▶ _____

2. Canvia el gènere i el nombre de cada paraula.

• antic ▶ <i>antigues</i>	• màgica ▶ _____	• difícil ▶ _____
• rojos ▶ _____	• cosines ▶ _____	• diaris ▶ _____
• home ▶ _____	• veloces ▶ _____	• fosca ▶ _____

3. Escriu una oració que continga els signes de puntuació indicats.

- Dos punts, una coma i un punt final.

- Dues comes i un signe d'interrogació.

- Un punt i coma, una coma i un punt final

4. Digues quin tipus de prefix o de sufix conté cada paraula.

prefix de situació	sufix augmentatiu	sufix diminutiu
• subordre ▶ _____	• cosiuia ▶ _____	
• camota ▶ _____	• antesala ▶ _____	
• llibret ▶ _____	• paperàs ▶ _____	

5. Relaciona.

gran i enorme •	• paraules antònimes
ample i estret •	• família de paraules
mar i ona •	• paraules sinònimes
terra i terrestre •	• camp lèxic

Nom _____ Data _____

1. Observa el dibuix següent i explica què hi ocorre anomenant els cinc elements de la comunicació.

2. Classifica les paraules següents.

- discurs
- xarrada
- nota
- carta
- missiva
- conversa

comunicació oral

comunicació escrita

■ Explica les diferències entre una xarrada i un discurs.

3. Observa les paraules següents i encercla les que trobaries, amb la mateixa forma, en un diccionari.

- jugàrem
- mestre
- nit
- dir
- fusters
- alegre
- forta
- amic
- parlaria
- hola
- corall
- negres
- daurar
- pobre
- llums

■ Ara digues quina paraula hauries de buscar per a saber el significat de les altres.

- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____
- _____ ▶ _____

4. Consulta el diccionari i escriu què significa la paraula *parpellejar* en cada oració.

- Les estrelles **parpellegen** en el firmament.

La paraula *parpellejar* significa _____

- Bernat està nerviós, i per això **parpelleja**.

La paraula *parpellejar* significa _____

■ Busca en el diccionari una altra paraula que tinga dos significats diferents i copia'ls.

- _____

significat 1 ► _____

significat 2 ► _____

5. Completa aquestes paraules amb *q* o amb *c*.

• conse_____ència	• eva_____uar	• _____uotidià	• pas_____ual
• _____uaranta	• _____uiner	• innò_____ua	• re_____uadre
• es_____uadra	• _____uejar	• bes_____uit	• _____uadern

6. Classifica les paraules següents segons que continguin el so de la *g* de *gat* o de la *j* de *joia* i afig més exemples a cada llista.

• projecte	• gavardina	• jueu	• gual
• guardó	• injecció	• guia	• regal
• guerrer	• enginyer	• gerra	• llegir

Sonen com *gat*

Sonen com *joia*

Nom _____ Data _____

1. Utilitza el llenguatge per a dir el mateix que el que expressen aquests senyals de circulació.

2. A partir de la paraula *pera*, forma'n altres de noves que continguin erra forta, com en l'exemple.

P	▶	<i>pissarra</i> , _____
E	▶	<i>errant</i> , _____
R	▶	<i>rosa</i> , _____
A	▶	<i>arres</i> , _____

3. Encercla la paraula sinònima de cada adjectiu.

- fart ▶ tip tou • sec ▶ roín eixut
- salvatge ▶ llépol feréstec • neguitós ▶ nerviós llaminer
- audaç ▶ intrèpid bell • pàl·lid ▶ dolent groc
- gustós ▶ moll saborós • clar ▶ nítid formós

■ Emparella per sinònims les paraules que no has encerclat.

- _____ i _____
- _____ i _____

4. Pinta del mateix color les paraules que signifiquen el mateix.

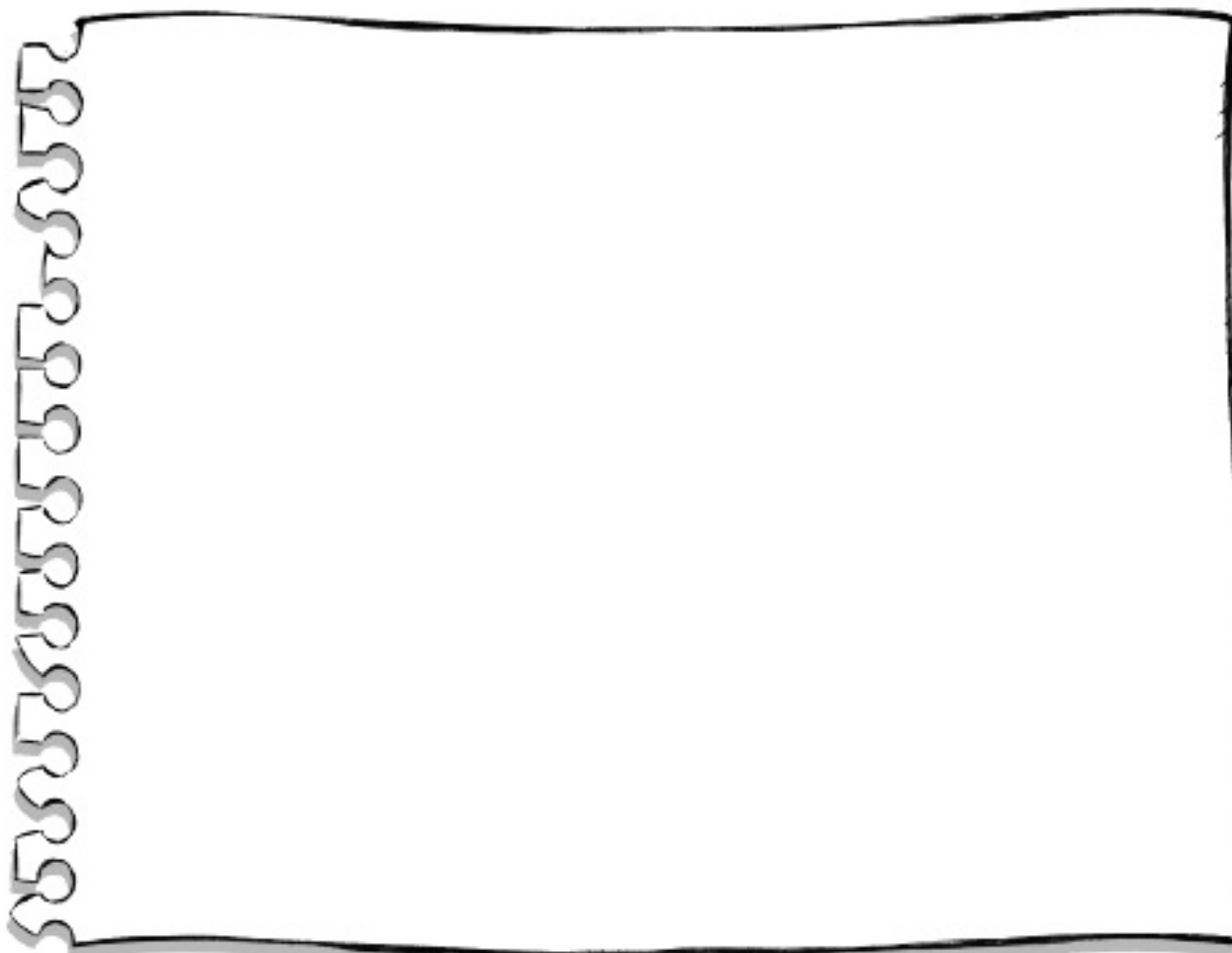
granera	guineu	tarda	bes	espill
rabosa	petó	escombra	mirall	vesprada

5. Consulta, si cal, una enciclopèdia i anota, al costat de cada ciutat, el país a què pertany i la llengua o llengües que s'hi parlen.

- Berlín ▶ _____
- Lisboa ▶ _____
- París ▶ _____
- Rabat ▶ _____
- Madrid ▶ _____
- Atenes ▶ _____
- Copenhaguen ▶ _____
- Estocolm ▶ _____
- Bucarest ▶ _____

6. Imagina que has d'escriure un text titulat *Formes de comunicació*. Fes l'esquema previ a la redacció a partir d'aquesta pluja d'idees.

- llenguatge • regles • gestos
- paraules • sons • oral
- senyals • llengua • escrit

Nom _____ Data _____

1. Escriu el gènere contrari dels substantius següents.

• egua	▶ _____	• jutge	▶ _____
• emperador	▶ _____	• biòloga	▶ _____
• comtessa	▶ _____	• heroi	▶ _____
• marit	▶ _____	• bruixa	▶ _____

2. Hi ha substantius que canvien de significat segons el gènere. Consulta el diccionari, si cal, i encercla l'opció adequada en cada cas.

- No m'obri el clau/la clau del garatge.
- Feia un pudor/una pudor insuportable.
- S'ha trencat el llum/la llum del menjador.
- Els títols segueixen un ordre/una ordre alfabètic.
- Encara no he arribat al fi/a la fi del capítol.
- No t'oblides de comprar el terra/la terra per a les plantes.
- Des que ens vam enfadar, Josep em nega el salut/la salut.

3. Encercla els substantius que es mantinguen igual en plural.

• llapis	• llaç	• dilluns	• mas	• atlas
• cos	• interès	• cactus	• barnús	• paracaigudes

■ **Escriu una oració per a cada substantiu que has encerclat, en plural.**

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

4. Aquestes síl·labes formen, ordenades, tres paraules. Copia-les.

TE	FON	LA	LÈ	PA
DA	MAG	NA	RAU	LE

5. Separa en síl·labes el text següent.

Els pirates, malgrat ser una espècie a extingir i viure una mica apartats d'aquesta civilització, podríem dir amb certesa que es trobaven a l'aguait de qualsevol novetat...

MERCÉ VIANA, *El bagul de les disfresses*

■ **Busca en el text una paraula:**

- esdrúixola ▶ _____
- plana amb accent ▶ _____
- plana sense accent ▶ _____
- aguda amb accent ▶ _____

6. En aquesta sopa de lletres s'amaguen catorze verbs. Copia'ls emparellats per antònims.

D	E	B	I	L	I	T	A	R	A
P	F	R	E	N	A	R	M	A	C
E	Ç	T	Q	X	M	O	A	V	C
R	W	R	U	C	A	B	G	A	E
D	O	D	I	A	R	A	A	N	L
R	X	I	V	U	P	R	R	Ç	E
E	N	F	O	R	T	I	R	A	R
D	E	S	C	O	B	R	I	R	A
E	N	D	A	R	R	E	R	I	R
A	C	O	R	R	E	G	I	R	Z

- _____ i _____
- _____ i _____
- _____ i _____
- _____ i _____
- _____ i _____
- _____ i _____
- _____ i _____

7. Escriu cada verb al costat del significat corresponent. Tots tenen relació amb el medi ambient.

malbaratar	reduir	reciclar	recollir	reutilitzar	rebutjar
------------	--------	----------	----------	-------------	----------

- Triar aquells productes que tinguen menys embolcalls. ▶ _____
- Llançar un residu al fem. ▶ _____
- Malgastar un recurs, deixar-lo perdre. ▶ _____
- Tornar a utilitzar un residu. ▶ _____
- Arreplegar els residus per a tractar-los. ▶ _____
- Obtindre els materials de què està fet un element per a tornar-lo a utilitzar en la fabricació d'un altre producte. ▶ _____

Nom _____ Data _____

1. Completa aquestes paraules amb la síl·laba adequada perquè siguin planes i accentua-les.

le xa cer ni ri tis to e

- fo__graf
- te__graf
- cor__eu
- mag__fic
- po__tic
- mol__sim
- __vol
- e__mens

2. Agrupa les paraules següents segons la família de paraules a la qual pertanyen.

- casalici
- doneta
- donassa
- casador
- caseriu
- donant
- casori
- donejar
- donatiu
- casament
- casolà
- donació

casa	casar	dona	donar

3. Completa el text amb les paraules següents.

• peix • pesca • pescador • pesquer • pescar

Un dia de pesca

Ernest és _____. Aquest matí ha eixit a _____
 en un vaixell _____. De vesprada ha recollit les xarxes i ha descobert
 que la _____ ha sigut molt abundant. En arribar a terra ha venut
 el _____ a la llotja.

■ Ara, escriu tu una història breu titulada *Un dia de caça*, usant les paraules del requadre.

• caçador • caçar • cacera • caçadora

4. Completa cada oració amb un adjectiu que no presente variació de gènere.

- El meu gos és molt _____, em segueix allà on vaig.
- Aquesta activitat és prou _____, l'he resolta de seguida.
- La casa de Marc és _____, fa més de 200 m².

5. Fes la descripció de Jaume a partir d'aquesta informació.

TRETS FÍSICS

- Alt i prim.
- Cara pigosa.
- Cabells rulls.

TRETS DE CARÀCTER

- És molt llest i imaginatiu.
- Sempre està de bon humor.

AFICIONS

- Li encanten els animals.
- Li agrada mirar el cel pel telescopi.

Aquest xiquet es diu Jaume i és el millor amic.

Jaume és _____

6. Classifica els fenòmens naturals següents.

- tifó
- maregassa
- cicló
- sisme
- tornado
- onatge
- tsunami
- tremolor
- terratrèmol

Fenòmens naturals

En l'aire

En la terra

En el mar

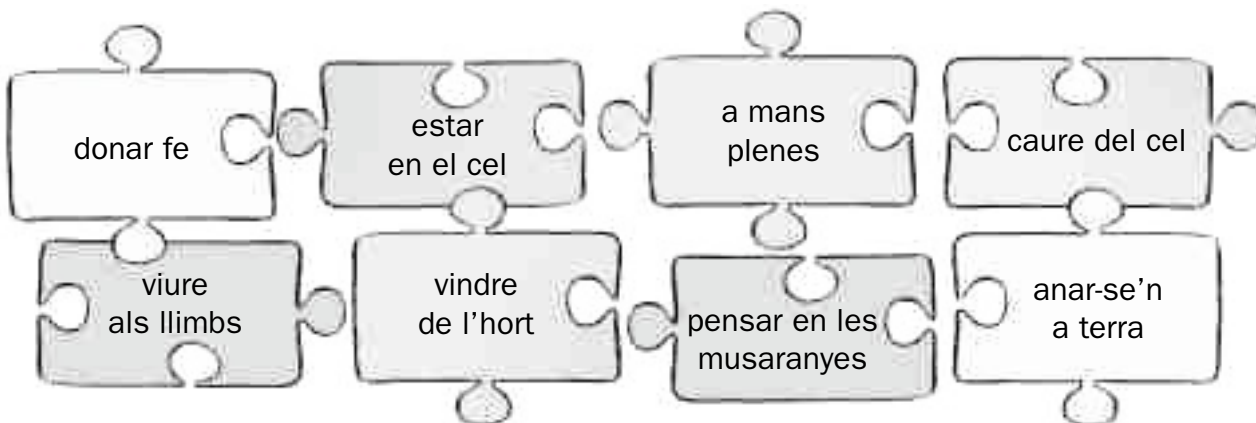
Nom _____ Data _____

1. Relaciona les formes que corresponen al mateix adjectiu.

bo •	• pitjor •	• màxim
roïn •	• menor •	• pèssim
gran •	• major •	• òptim
menut •	• millor •	• mínim

2. Ompli els buits amb paraules que duen accent diacrític.

- Si jo _____ ric, no _____ en què invertiria els diners.
- Hem dit que _____ a tot el que ens van preguntar.
- Vigila amb aquesta _____, que està plena de vi.
- Aquest _____ el llibre que volia llegir.
- Un dels meus desitjos és fer la volta al _____.

3. Encercla les peces del puzle que continguem expressions que signifiquen el mateix que *estar als núvols*.**4. Classifica les expressions següents.**

• a trenc d'alba	• al capvespre	• a l'aurora	• a l'ocàs
• a boca de fosc	• a posta de sol	• a punta de dia	• a sol ixent

MATÍ

VESPRADA

5. Escriu cinc paraules de cada camp lèxic.

informàtica	esports	agricultura

6. Observa el quadre del camp lèxic *mobiliari per a seure-hi* i completa les caselles.

	caixabanc	butaca	cadira	sofà	tamboret
seient	X				
amb respatler	X				
amb braços					
per a una persona					
serveix de baül	X				

■ Amb l'ajuda de la informació de la graella, defineix aquestes paraules:

- tamboret ► _____

- butaca ► _____

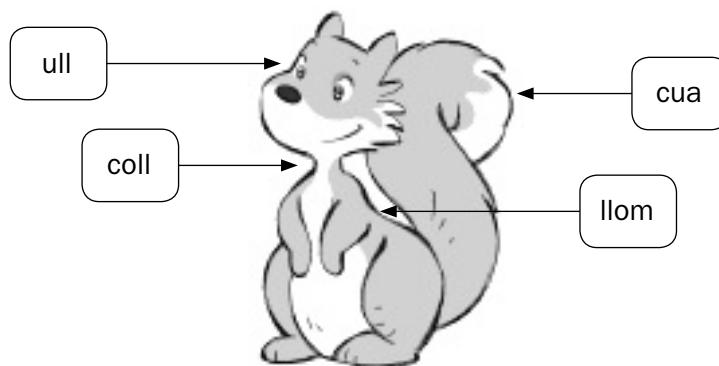
7. Fes l'anunci d'una exposició de pintura. No oblidés tot el que cal indicar.

Nom _____ Data _____

1. Classifica aquests determinants segons del tipus que siguin.

- els
- aquella
- algunes
- setze
- meua
- aquest
- l'
- nostres
- molta
- quart
- huit
- teu
- la
- aqueixes
- prou

articles	demostratius	possessius	numerals	indefinites

2. Observa les parts de l'esquirol i descriu-lo utilitzant les quatre paraules.

■ Ara completa les oracions següents amb les paraules del dibuix.

- El _____ de la camisa està brut.
- El _____ d'aquest llibre és molt gros.
- Aquesta agulla té un _____ molt menut.
- La _____ del cinema era llarguíssima.

3. Torna a escriure aquestes paraules fent correctament la separació de síl·labes.

- de-shu-ma-ni-tzat ► _____
- no-sal-tres ► _____
- su-ba-quà-tic ► _____
- i-nex-pre-ssiu ► _____
- tran-sat-làn-tic ► _____
- ma-la-graït ► _____

4. Encercla les paraules relacionades amb un edifici.

- sostre
- banyol
- ganxo
- entresòl
- capot
- artèria
- andana
- raspall
- istme
- porxada

■ **Escriu una oració amb cada una.**

- _____
- _____
- _____
- _____

5. Observa aquests dos personatges i escriu un conte sobre un fet que els puga passar.

■ **No t'oblides d'incloure-hi els punts següents:**

- Títol
- Trama
- Presentació
- Desenllaç

Nom _____ Data _____

1. Copia les oracions següents substituint les paraules destacades pel pronom feble adequat.

- He regalat un joc a **Mireia**. ► _____
- No mireu tant la **televisió**. ► _____
- Has abaixat ja **el fem**? ► _____
- Tanca la **finestra**, per favor. ► _____

2. Copia aquestes oracions substituint els pronoms febles per altres paraules.

- Vaig agafar-lo i vaig eixir corrents.

- Si la veus, avisa els pares.

- Fes-li un bes molt fort.

- Dius que el vas perdre per un minut?

3. Marca quines paraules poden substituir els pronoms destacats.

- **Hi** tornaré molt prompte.
 - A València. De València.
- **En** tornaré molt prompte.
 - A València. De València.
- Si teniu ganes, parleu-**hi**.
 - D'elles. Amb elles.
- Si teniu ganes, parleu-**ne**.
 - D'elles. Amb elles.

4. Pinta del mateix color cada expressió i el seu significat.

volar al cel
volar les campanes
fer volar coloms
volar alt

celebrar
ambicionar
fer-se falses il·lusions
morir

■ **Escriu una oració amb cada una de les expressions anteriors.**

- _____
- _____
- _____
- _____

5. Relaciona elements de les dues columnes i forma noms de ferramentes o aparells.

trencar •	• gotes •	• comptagotes
ventar •	• nous •	• _____
parar •	• neu •	• _____
comptar •	• focs •	• _____
llevar •	• xocs •	• _____

■ Digues si les paraules anteriors són simples o compostes i explica per què.

6. Observa aquesta història i conta-la com si t'haguera passat a tu.

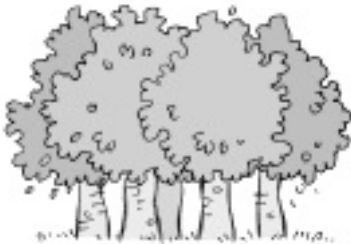
Nom _____ Data _____

1. Escriu una forma verbal que continga cada desinència, sense repetir els verbs.

- -àvem ► _____
- -e ► _____
- -aren ► _____
- -arà ► _____
- -aries ► _____
- -eu ► _____

2. Observa i completa.

- Un conjunt de pins és un *pinar*.

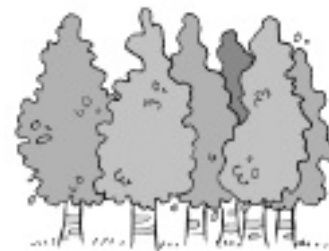
- Un conjunt de roures és una _____

- Un conjunt d'oliveres és un _____

- Un conjunt de carrasques és un _____

- Un conjunt d'àlbers és una _____

3. Fixa't en els exemples i forma paraules amb el prefix adequat.

incorrecte

impossible

irresponsable

- suportable ► _____
- batut ► _____
- real ► _____
- pacient ► _____
- temporal ► _____
- racional ► _____
- tranquil ► _____
- comparable ► _____
- regular ► _____
- parcial ► _____

4. Encercla els sufixos de les paraules següents i digues de quina paraula prové cada una.

- sabater ► _____
- cruesa ► _____
- rorenc ► _____
- verdós ► _____
- dignitat ► _____
- rabiola ► _____

5. Esbrina per a què serveixen els elements següents, relacionats amb l'art.

- cavallet ► _____
- espàtula ► _____
- burí ► _____
- pinzell ► _____

6. Observa aquest lloc i descriu-lo.

La cuina del mag Marmitó

COM ÉS LA CUINA	►	_____
QUÈ HI HA EN PRIMER TERME	►	_____
QUÈ HI HA AL DARRERE	►	_____

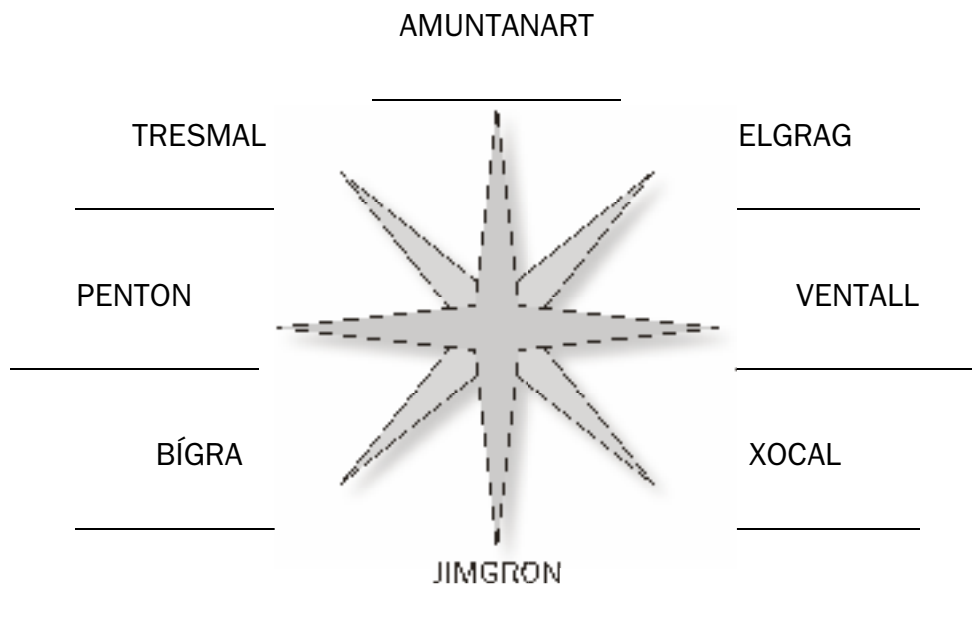
Nom _____ Data _____

1. Completa la taula següent amb les formes que falten.

infinitiu	gerundi	participi
dir	_____	_____
_____	_____	parlat
_____	fent	_____
tindre	_____	_____
_____	comprant	_____
_____	_____	llegit

2. Escriu cada formal verbal en la mateixa persona però amb el nombre contrari.

- cantem ► _____
- jugue ► _____
- pintà ► _____
- rebràs ► _____
- deien ► _____
- dormíeu ► _____

3. Reordena i copia els noms dels vents.**■ Respon.**

- Quin és el vent del nord? _____ I el del sud? _____
- Quin és el vent del sud-est? _____ I el de l'oest? _____

4. Completa aquests refranys amb alguns dels vents anteriors.

- La _____ no és bona ni sana.
- Vent de _____, pluja a l'instant.
- Tronada de matí, de vesprada _____
- Roig i _____, senyal de vent.
- Del _____, ni molt ni poc.

5. Relaciona les frases fetes sinònimes.

fer volar coloms	▶	◀	matar el cuc
demandar la lluna	▶	◀	somiar truites
omplir el pap	▶	◀	parar els peus
barrar el pas	▶	◀	picar alt

6. Escriu un text expositiu sobre l'ós polar. Has d'incloure-hi els punts que t'indiquem i posar-li un títol.

- Com és?
- On viu?
- Què menja?
- Altres característiques.

Nom _____ Data _____

1. Digues quin mode verbal s'utilitzaria en cada cas i escriu una oració amb el verb en el mode adequat.

- Per a demanar a algú que tanque la porta. ► _____

Exemple ► *Andreu, tanca la porta.*

- Per a desitjar a algú que tinga bona sort. ► _____

Exemple ► _____

- Per a expressar sensació d'alegria. ► _____

Exemple ► _____

- Per a ordenar a algú que no parle. ► _____

Exemple ► _____

- Per a manar una faena a algú. ► _____

Exemple ► _____

- Per a recordar un fet passat. ► _____

Exemple ► _____

2. Escriu oracions en què el verb estiga en el mode i el temps indicats.

- Indicatiu, passat

- Imperatiu, present

- Subjuntiu, present

- Indicatiu, futur

- Subjuntiu, passat

3. Explica la norma ortogràfica que segueixen aquests grups nominals en relació amb l'apostrofació.

- l'arena ► _____

- la humanitat ► _____

- l'última ► _____

- la idea ► _____

- el iogurt ► _____

4. Copia cada grup escrivint l'article i la lletra o el número en lletres, com en l'exemple.

- ... s ► *la essa* • ... e ► _____ • ... 80 ► _____
- ... x ► _____ • ... 5 ► _____ • ... 1 ► _____
- ... y ► _____ • ... 8 ► _____ • ... 11 ► _____

5. Completa les oracions amb la paraula adequada sobre l'aigua.

potable dolça mineral termal corrent

- En aquest balneari han descobert una nova font d'aigua _____
- Tenia tanta set que he hagut de comprar una botella d'aigua _____
- L'aigua d'aquesta font no és _____
- Abans, a les cases no hi havia aigua _____
- La truita és un peix d'aigua _____

6. Escriu el substantiu que representa cada imatge amb un sufix augmentatiu.

Un cotxàs

7. Corregeix els errors d'aquestes oracions; n'hi ha dos en cada.

- He güanyat un prèmit literari. ► _____
- Tinc la camissa vruta. ► _____
- Ja has trovat el llavero? ► _____
- He comprat quatre llapissos. ► _____
- Aixó portarà conseqüencies. ► _____
- Merçé arribarà a les dotse. ► _____

Nom _____ Data _____

1. Digues quin temps verbal resulta de les combinacions següents i posa un exemple de cada amb el verb *cantar*.

- Present d'indicatiu del verb *haver* + participi

_____ ► _____

- Present d'indicatiu del verb *anar* + infinitiu

_____ ► _____

- Pretèrit imperfect d'indicatiu del verb *haver* + participi

_____ ► _____

- Pretèrit perfect simple d'indicatiu del verb *haver* + participi

_____ ► _____

- Present de subjuntiu del verb *haver* + participi

_____ ► _____

- Futur simple del verb *haver* + participi

_____ ► _____

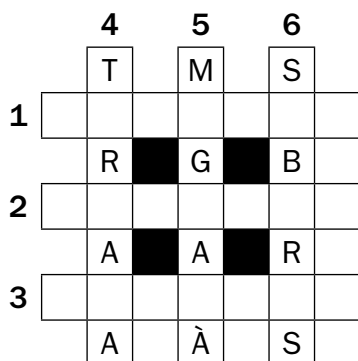
- Pretèrit imperfect de subjuntiu del verb *haver* + participi

_____ ► _____

- Condicional simple del verb *haver* + participi

_____ ► _____

2. Completa l'encreuat amb les formes indicades i escriu el nom de les que s'han escrit en les caselles verticals.

1. Futur simple, 3a p. plural, *cosir*.

2. Condicional, 1a p. plural, *anar*.

3. Present indicatiu, 2a p. plural, *avarar*.

4. _____

5. _____

6. _____

3. Escriu la paraula de la qual es deriven aquests diminutius.

• bestiola ► _____	• platanet ► _____
• veueta ► _____	• banderola ► _____
• cafenet ► _____	• maniuà ► _____

4. Escriu una oració per a cada ús de la coma.

- Per a separar els elements d'una enumeració.

- Per a fer un aclariment enmig d'una oració.

- En les notes d'avís i en les cartes, després de la salutació.

5. Observa el model i copia les oracions afegint, en cada cas, la paraula més adequada.

tu doctor cambrer	<ul style="list-style-type: none">• Per favor, el compte.• Per favor, cambrer, el compte.
senyor professor Pere	<ul style="list-style-type: none">• Fes cas del que et diuen.• _____
amiga senyora filla	<ul style="list-style-type: none">• Escolte, que es deixa el paraigua.• _____
Rosa senyora vosté	<ul style="list-style-type: none">• T'he dit mil vegades que no faces això.• _____

6. Escriu la lletra de l'abecedari que correspon a cada número i trobaràs paraules relacionades amb les compres.

- Estan _____ aquestes camises?

18 5 2 1 9 24 1 4 5 19

- Amb l'euro, els preus s'han _____

5 14 3 1 18 9 20

- S'ha _____ l'últim llibre de Carles Pont.

5 24 8 1 21 18 9 20

■ Anota cada una de les paraules anteriors al costat del seu significat.

- esgotat, acabat ► _____
- apujat, augmentat ► _____
- més barates ► _____

Nom _____ Data _____

1. Copia el text següent canviant els verbs destacats per altres de la primera conjugació de la llista següent.

- marxar • contestar • pegar • passar • descansar
- pronunciar • aguantar • trobar • anar • agafar

Unes vacances merescudes

Feia dies que em **sentia** malament i **vaig acudir** a cal metge. «Què li **ocorre?**», em va preguntar. Jo li vaig **respondre**: «Es veu que de nit **dorm** poc i de dia no em **sostinc** de peu. Què puc fer?». Llavors va **dir** la paraula màgica: «Potser vosté necessita unes vacances». No ho havia pensat! Llavors **vaig eixir** de la consulta **fent** bots d'alegria: em **prendré** uns dies de descans per recuperar-me.

2. Escriu oracions que continguen els enllaços següents. Fes-hi servir el punt i coma.

però

no obstant això

així i tot

- _____
- _____
- _____

3. Esbrina a quina localitat corresponen els gentilicis de l'esquerra, i com s'anomenen els habitants de les localitats de la dreta.

• iberut ► _____	• Moncofa ► _____
• pugenc ► _____	• Burjassot ► _____
• penisclà ► _____	• Oriola ► _____
• oliver ► _____	• Pego ► _____
• benicarlando ► _____	• Onda ► _____
• xeresà ► _____	• Requena ► _____
• montesí ► _____	• Canals ► _____

4. Alguns gentilicis no es formen amb un sufix. Substitueix l'expressió destacada pel seu gentilici, en la forma adequada.

lusità

hel·lé

germànic

gal

- Un museu **de França** ha adquirit un quadre de Miró.

- Aquesta ciutat **de Grècia** és famosa per les restes arqueològiques.

- Una empresa **d'Alemanya** s'encarregarà de restaurar la catedral.

- La capital **de Portugal** serà la seu d'un congrés d'arqueologia.

5. Llig les opinions següents i elabora una argumentació per a rebatre-les. Pots fer servir els arguments indicats.

ARGUMENTS

- Els videojocs augmenten la rapidesa de reacció i milloren els reflexos.
- Els videojocs permeten exercitar la coordinació ull-mà.

És cert que _____

però solament si _____

Tot i això, també és cert que _____

Nom _____ Data _____

1. Els verbs *dir* i *dur* pertanyen a la segona conjugació. Completa les taules següents.

Verb DIR

	Present d'indicatiu	Pretèrit imperfet	Present de subjuntiu
jo	_____	_____	_____
tu	_____	_____	_____
ells	_____	_____	_____
nos.	_____	_____	_____
vos.	_____	_____	_____
ells	_____	_____	_____

Verb DUR

	Present d'indicatiu	Pretèrit imperfet	Present de subjuntiu
jo	_____	_____	_____
tu	_____	_____	_____
ells	_____	_____	_____
nos.	_____	_____	_____
vos.	_____	_____	_____
ells	_____	_____	_____

2. Completa aquest poema amb les contraccions que calga.

Els plens

_____ estiu i _____ hivern
els dimonis _____ infern;
_____ hivern i _____ estiu
els dimonis _____ caliu.
_____ estiu i _____ hivern
els dimonis _____ infern;
tres _____ peus, quatre _____ cap
i un a cada costat.

Popular

3. Escriu la paraula que correspon a cada definició.

- Conjunt de dos llits, un damunt l'altre. ▶ _____
- Persona que toca el piano professionalment. ▶ _____
- Botiga on venen fruita. ▶ _____
- Persona que treballa. ▶ _____
- Prestar auxili. ▶ _____

■ Encercla els sufixos en les paraules que has escrit.

4. Forma derivats amb els sufixos *-ble* i *-bilitat*.

	-ble	-bilitat
comptar	_____	_____
fiar	_____	_____
culpar	_____	_____
portar	_____	_____
adaptar	_____	_____

■ Respon.

- Quina classe de paraules has format amb el sufix *-ble*? _____
- I amb el sufix *-bilitat*? _____

5. Completa cada oració amb la paraula més precisa en la forma adequada.

vell ancià antic remot arcaic

- El consell _____ de la tribu es va reunir en assemblea.
- L'atletisme era el passatemps preferit de l'_____ Grècia.
- Els trets _____ que presenta aquesta obra proven la seua antiguitat.
- En un temps molt _____, els dinosaures habitaven la Terra.
- Tinc un cotxe _____, però encara funciona.

6. Digues què és un informe i per a què serveix.

Nom _____ Data _____

1. Completa les oracions amb verbs de la tercera conjugació i analitza les formes verbals que has escrit.

- No sé quan _____ el llibre que em vas regalar.
▶ _____ *persona del singular*, _____ *simple d'indicatiu*, verb _____
- Estic cansat perquè aquesta nit no _____ bé.
▶ _____
- Joan, per favor, _____ la finestra que tinc calor.
▶ _____
- Si _____ la piscina, podreu nadar a l'hivern.
▶ _____
- Ahir _____ el disc que em van dur els Reis.
▶ _____

2. Escriu una oració amb cada verb.

- descobrir ▶ _____
- patir ▶ _____
- mentir ▶ _____
- florir ▶ _____

3. Escriu amb lletres.

- El teu número de telèfon.

- La data sencera de hui.

- L'any del teu naixement.

4. Observa les paraules següents i marca. Què passaria si els llevàrem el guionet?

cap-roig	nyic-i-nyac	xino-xano
----------	-------------	-----------

- Les llegiríem millor. Canviaria la pronunciació d'alguns sons.

■ Escriu tres paraules més en què això també passaria.

5. Classifica les paraules següents segons el significat del prefix *ultra*-.

ultramar	ultralleuger	ultracorrecció
ultraconservador	ultrasensible	ultratomba

més enllà de	més que o en grau excessiu
--------------	----------------------------

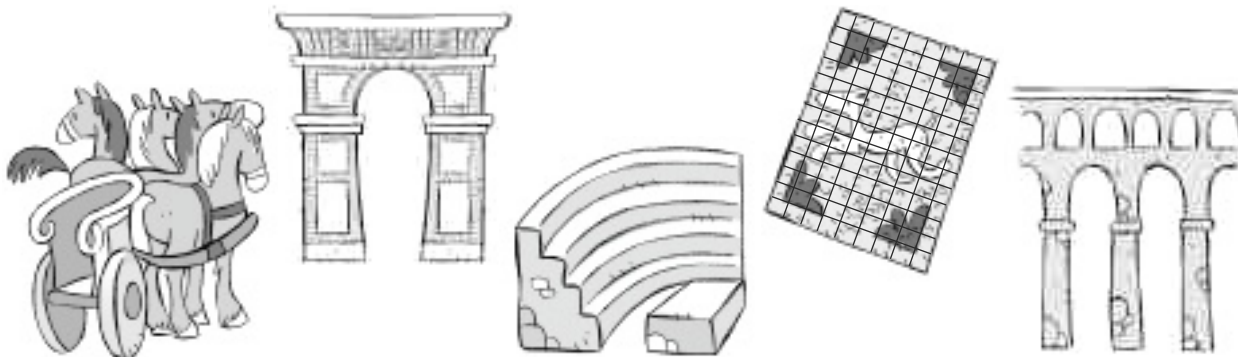
■ Ara completa aquestes oracions amb la paraula anterior que convinga.

- Tots els caps de setmana vole en un _____
- Cuba és un dels antics territoris d' _____
- Canviar *suor* per *sudor* és una _____

6. Completa les oracions següents amb paraules que continguin el prefix *post*-.

- El període que segueix un partit és el _____
- Després de la guerra va vindre la _____
- Vaig afegir una _____ a la carta per contar una cosa que se m'havia oblidat.
- Amb la venda dels nostres producte, incloem el servei _____

7. Relaciona cada imatge amb el seu nom i la utilitat corresponent.

aqüeducte	quadriga	mosaic	amfiteatre	arc
-----------	----------	--------	------------	-----

Per a disputar carreres.	Per a transportar aigua.	Per a commemorar una victòria.	Per a cobrir el terra de les cases.	Per a celebrar-hi espectacles.
--------------------------	--------------------------	--------------------------------	-------------------------------------	--------------------------------

Nom _____ Data _____

1. Copia la nota que ha deixat aquest extraterrestre canviant els infinitius per la forma conjugada de cada verb.

Benvolguts terrícoles,

Anar-me'n al meu planeta perquè **rebre** una nota de ma mare que **dir**:

«**Ser** l'hora de sopar».

Estar molt content d'haver **viure** ací hui. Demà **vore'ns** de nou.

A10

2. Relaciona les formes verbals que pertanguen al mateix verb i escriu-ne l'infinitiu i una altra forma.

ix •	• feu	_____ ▶ _____
diu •	• fou	_____ ▶ _____
fiu •	• puc	_____ ▶ _____
pot •	• dic	_____ ▶ _____
dus •	• isc	_____ ▶ _____
sóc •	• duc	_____ ▶ _____

- Escriu una oració per a cada verb anterior, en què utilitzes alguna de les tres formes verbals.

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

3. Explica com pots saber si un verb és regular o irregular.

Solucions

Reforç 1: La comunicació

1. gest (silenci); senyal acústic (sirena); senyal visual (semàfor)
2. missatge; receptor; emissor
 - El codi és la llengua que parlen, el valencià. El canal és l'aire.

Reforç 2: L'ús de c/qu, g/gu i j/g

1. canviar; escoltar; excursió; esquiroi; **queixal**; màquina; comerç; cullera; equivalent; raqueta
2. Alguns; diumenges; **Genovés**; Àgueda; Jaume; casa; **gegant**; **gats**; **geranis**; alfàbagues; **gesmiler**; **que**; puja; **germana**; **jugant**; **aquell**; **jardí**; **cansem**; **que**; **gitar**; **becadeta**; **merengada**; **que**; **perquè**; **esguitada**; **cosa**; **genial**
3. boges; granges; monges; taronja; roja; pluja
4. aparca; torca; pagues; moga

Reforç 3: L'ús del diccionari

1. camaleó; aclarir; atrapar; fosc; rei; instantani; negre; córrer
2. ruïnós; rugir; ruta
 - rugir; ruïnós; ruta
3. jornals; desfan; afònica; portes; mares; roden

Reforç 4: Preparar l'escriptura d'un text

1. Una notícia
Informar
Que un xiquet de l'escola ha guanyat un premi de fotografia.
És un text extens.
Una foto
2. Resposta lliure (R.L.)

Reforç 5: El llenguatge i les llengües

1. R.L.
2. Resposta model (R.M.). Una xica pregunta alguna cosa a un home en anglés i aquest no l'entén.
3. R.L.

Reforç 6: L'ús de r/rr

1. **Suau com Araceli**: article, esperança, Pere, heroi, carassa, favor

Forta com Ramon: irritació, folre, ràpid, honrat, arrufat, rebot

2. –Bona nit, un refresc i un paquet de roses.
–Roses? Ací no en tenim, de roses. Açò no és una floristeria!
–Però si en tens darrere de tu!
–Sí, tinc un ram de roses. Les acabe de collir d'un roser del meu barri.
–No em referisc a això! Vull dir roses per a menjar.
–Ah, borles! Però per què no m'ho has dit des del començament?
–Borles, roses... Així no arribarem a entendre'ns mai!

Reforç 7: Paraules sinònimes

1. barat – econòmic
cansat – fatigat
olorós – aromàtic
espectacular – admirable
sa – saludable
2. careta – màscara
casa – habitatge
cotxe – automòbil
3. La decoració d'aquella mansió era exuberant.
M'agrada conversar amb Joana. És agradable.
No he comprés res del que m'ha explicat el pare.
En aquesta botiga venen un gènere molt delicat.

Reforç 8: Fer una pluja d'idees

1. Cal ratllar: els cuiners més famosos; ingredients principals; receptes de cuina; xupa-xups; cullera; cassoles; suc de taronja; un pessic de sal; paella
2. **En què consisteix una dieta saludable?**
alimentar-se de manera equilibrada; prendre aliments variats; beure suficient aigua
Els nutrients
hidrats de carboni; vitamines; proteïnes
Recomanacions per a una dieta saludable
reduir el consum de greixos; prendre més fruites i verdures; menjar més peix que carn

Reforç 9: El substantiu

- Substantius comuns:** ciutat; ocell; gàbia, cadenera; jugadora; bàsquet; riu
Substantius propis: Lisboa, Sílvia, Millars, Almassora
- R.M.
individual: casa
col·lectiu: bosc
concret: flor
abstracte: foscor
- arbres; avions; braços; reines
- tia:** femení; **vaques:** femení
gosseta: femení; **cosí:** masculí
metge: masculí; **pare:** masculí
gallines: femení; **cavalls:** masculí
■ L'oncle de Pau té una granja de bous.
M'agrada molt el gosset de la meua cosina.
La metgessa de ma mare és molt amable.
Al corral hi ha galls i egües.

Reforç 10: L'accentuació

- Alícia; Alacant; camió; videojoc; jove; sorpresa; pàgines; còmoda; exercici; notícia
- El so de la **o** oberta. Exemple: *roda*.
Són vocals tancades, per això porten accent agut. Exemples: *cosí*, *núvol*.
El so de la **e** tancada. Exemple: *marqués*.
Perquè és una vocal oberta. Exemple: *fàbrica*.
- Tinc orxata fresca de xufa amb fartons! Qui en vol un gotet per a tastar-la?

Reforç 11: Paraules antònimes

- Cal pintar: reparar – espatllar; prop – lluny; tard – prompte; omplir – buidar; atrevit – prudent
- sa – malalt; fosc – clar; vestit – despullat; prim – gros; generós – egoista
- guanyar:** perdre; **començar:** acabar; **llançar:** arregar; **donar:** rebre; **alegre:** trist; **fort:** fluix; **ric:** pobre; **bo:** roïn
- R.M. Volia comprar aquell pis. Era molt lluminós i estava en un carrer tranquil. Les habitacions eren grans i la cuina, nova. A més, tenia una plaça de garatge ampla. En resum, un pis molt bonic.

Reforç 12: Emplenar un qüestionari

- majúscula
bolígraf
el codi postal del poble o ciutat
- R.L.

Reforç 13: L'adjectiu

- genial; perillós; difícil; arriscada; asturià; gran; polonés; jove
- Una roda punxada
Uns esportistes famosos
Una victòria dolça
Unes curses frenètiques
- R.M. Una llibreta ratllada; Un llapis trencat; Una taula desordenada

Reforç 14: Normes d'accentuació

- mecànic; nevera; Marià; fórmula; sabia; regal; química; història; estigué; pèrdua; Maria; iogurt
Paraules agudes: Marià, regal, estigué, iogurt
Paraules planes: mecànic, nevera, sabia, Maria
Paraules esdrúixoles: fórmula, química, història, pèrdua
1. àguila; 2. Amèrica; 3. Xàtiva; 4. tàctica; 5. farmàcia; 6. pèrdua
- visqué; Berlín; Penàguila; Alcoià; Colònia; relació; país; germànic; principi; confús; havia; alemany; tothom; examen; algú; alguna; però; dies; molt; però; difícil

Reforç 15: Família de paraules

- pedra:** pedrada; pedregar; empedrar; pedrera; pedrota
porta: pòrtic; portal; portada; porter; portella
- mar:** cal ratllar *mareig* i *maraca*
paper: cal ratllar *papada* i *empapussar*
llibre: cal ratllar *llibertat* i *lliure*
foc: cal ratllar *focus* i *enfocar*
1. ressec; 2. sequera; 3. assecar; 4. secà
■ R.L.
- F; V; F; V

Reforç 16: Descriure un personatge

- És el personatge de dalt a l'esquerra.
- De roig:** Xaloc és un jovenet vampir, que encara no ha ingressat a l'Institut Superior dels Ullals

De blau: no supera el metre i mig d'alçada. Té el cabell llarg i fosc, com un mantell de llana que li cobreix l'esquena. La negror de la cabellera fa ressaltar encara més els ulls blaus brillants, això sí, una mica ocults darrere d'unes ulleres enormes.

De verd: És simpàtic, divertit i sobretot molt inquiet

De taronja: Li agrada molt llegir llibres d'història dels seus avantpassats, després d'un bon berenar amb el seu refresc preferit: Sanguinola.

3. R.M.

general: xica jove, que estudia Veterinària.

físic: cabells curts i rossos, ulls grans i clars i arracades

caràcter: simpàtica, dolça i tranquil·la

gustos: li agraden molt els animals

4. R.M.

Aina és una xica jove que estudia Veterinària perquè li encanten els animals. Té uns ulls clars i molt grans, i sempre du unes arracades que destaquen entre els seus cabells curts i rossos. Aina és una xica molt tranquil·la, simpàtica i dolça tant amb les persones com amb els animals. Per això, el que més li agrada és passejar amb el seu gos Lladruc i amanyagar-lo contínuament.

Reforç 17: Graus de l'adjectiu

1. comparatiu; positiu; superlatiu.
2. La Safor està **més poblada que** els Ports. El Montgó és **tan alt com** el Bartolo. Les comarques de la costa són **menys fredes que** les comarques de l'interior.
3. R.L.

Reforç 18: L'accent diacrític

1. **és:** tercera persona del singular del present d'indicatiu del verb *ser*; **es:** pronom reflexiu
ma: primera persona del singular femení del possessiu àton
mà: part final del braç que consta de cinc dits
mes: cada una de les dotze parts en què es divideix l'any
més: adverbi de quantitat
2. La persona que **dóna** les instruccions és l'entrenador de l'equip.

Com que em vaig gitar molt tard, aquest matí tinc molta **son**.

Si no **vénen** a l'excursió hauran d'anar a classe igualment.

3. R.M.

El iaio diu al seu nét que es deixe les dents ben netes.

L'ós s'ha trencat l'os de la mà.

Reforç 19: Camp lèxic

1. **futbol:** xutar; penal; gol; porteria; entrenador; àrbitre
cinema: projectar; claqueta; film; rodar; actriu; productor
2. infermera; ambulància; termòmetre
■ la salut
3. a. la música
b. els viatges
c. les matemàtiques
■ R.L.

Reforç 20: Anunciar un esdeveniment

1. R.M.
Festa d'arribada de la primavera; Pati de l'escola; 20 de març; 12 del migdia; Quartet de corda de l'escola; Obra de teatre «La Primavera»; 2 euros; Tots els alumnes de l'escola amb els pares i mares; Una foto d'arbres florits
2. R.L.

Reforç 21: Els determinants. L'article

1. Els mestres de l'escola ens van dur a conèixer **els** barris antics de València. Va guiar **la** visita una xica que anava vestida com **les** persones de l'edat mitjana. El que més em va agradar va ser **la** Llotja, sobretot per **les** columnes que hi ha dins l'edifici. Va ser com un viatge al passat!
2. Conta la història que els castellanencs van traslladar-se de la muntanyeta on tenien el poble original a la plana a partir de l'any 1252. La romeria de les Canyes recorda cada any aquell trasllat.
3. la bicicleta; femení singular
els molins; masculí plural
l'abella; femení singular

Reforç 22: La partició de paraules

1. car-ro; bos-sa; trin-quet; me-ra-ve-lla; jo-guet; pi-nya; go-ril-la; to-nyi-na; cot-xe; fu-lla; gui-tar-ra; mot-xi-lla
2. el comp-te; l'agu-lla; la parcel-la
■ l'ho-ra; la ico-na; els pas-sos
3. **dues síl·labes:** cau-reu; di-ürn; re-mei; in-caut
tres síl·labes: qua-ran-ta; fa-e-na; ro-ï-na; di-a-ri
quatre síl·labes: a-e-ro-port; en-vi-a-ment; his-tò-ri-a; ci-èn-ci-a

Reforç 23: Paraules polisèmiques

1. 3; 1; 2
2. R.L.
3. **terra:** porció de terreny envoltada d'aigua.
terra: material de què està formada la part sòlida de la Terra.
4. peu; mànega; goma

Reforç 24: Un conte amb dos personatges

1. humil – cregut; llest – ximple; treballador – gandul; generós – agarrat
2. R.L.
3. R.L.

Reforç 25: Els pronoms personals

1. feble; fort; feble; fort
2. **Jo** no parle a la paret, et parle a **tu**.
A **ella** no li agrada aquest grup, però a **ell** l'entusiasma.
Nosaltres durem l'arròs, **vosaltres** dureu la carn i **ells** duran la verdura.
3. Si **us** dic que ma mare guanya diners sense eixir de casa **em** direu mentider. Però ma mare és dibuixant de còmics i té un estudi al pis on vivim. **Li** agrada molt la faena i sovint fa caricatures als meus amics i **els les** regala. Per això **els** agrada visitar-**nos**! Per a publicar els còmics, ha d'escanejar-**los** i enviar-**los** per correu electrònic. Què **et** pareix el treball de ma mare?
1a persona singular: em; **plural:** -nos
2a persona singular: et; **plural:** us
3a persona singular: li; **plural:** els, les, -los

Reforç 26: Signes que tanquen enunciats

1. **punt i seguit:** ... del Numància.; ... de l'equip.; ... de la temporada.; ... molt sòlida.; ... més emocions.; ... molt difícils.
punt i a part: ... al títol.; ... europees.
punt final: ... ben atents.
2. **signes d'interrogació:** ... de Vinaròs?; ... m'ha sentit?
signes d'exclamació: ... de Vinaròs!; ... d'arròs!; ... no! Vinaròs!; ... els dits!; Ahh!
■ **punt i a part:** ... no tinc arròs.
punt i seguit: ... no en fan.

Reforç 27: Paraules simples i paraules compostes

1. parafang; portaavions; netejavidres; trencanous; guardabosc; obrellandes
2. llevar + taps; portar + bicicletes; muntar + càrregues; parar + xocs; penjar + roba; trencar + closques
3. paracaigudes; rentaplats; salvavides
4. R.M.
portaequipatges; portaavions; portallapis
guardabosc; guardaagulles; guardacostes

Reforç 28: Contar una experiència personal

1. L'any passat vaig anar a esquiar i em vaig sentir el més feliç del món.
2. passat; primera
el més feliç del món
sentir, feliç
3. R.L.

Reforç 29: El verb: arrel i desinències

1. es troba; era; és; rima
2. menj + aríem; sent + ies; express + em; debat + eu; trenc + aren; don + eu; corr + erem; prefer + isc
3. parle; batré; consentiria
4. R.M. cantem; cantí; cantaven
parlaràs; caminaràs; usaràs

Reforç 30: Paraules amb s sonora

1. 13; 15; 11; 12; 14
tretze; quinze; onze; dotze; catorze
2. zebra; casa; pinzell; tisores; rabosa
■ R.L.
3. casa; zona; alzina; onze; pesar; presó

Reforç 31: Prefixos i sufixos

- 1. prefixos:** desfeta; recollir; invisible; prefabricar
sufixos: foscó; pastisset; senzillesa; amorós
- 2. destapar; incòmode; retocar; desaccelerar;** rebaixar; indomable; remirar; increïble; descalçar
- 3. amb prefixos:** preveure; hipermercat; sobreviure; extraordinari; descontent; prehistòria
amb sufixos: setmanal; flotador; plujós; paraigüer; albereda; analista
- 4. reelegir; fruïter; duresa; incapaç; descafeïnat**

Reforç 32: Descriure un lloc

- 1. Informació general:** Un paratge natural de muntanya.
El que es veu en primer pla: Un riu i uns xiquets jugant-hi.
El que es veu en segon pla: Un bosc i alguns matolls.
El que es veu al fons: Unes muntanyes molt altes.
- 2. cabalós; fèrtil; alt; meravellós**
- 3. R.M.** El lloc on vam passar les vacances era meravellós. Prop de la casa hi havia un riu tranquil, poc cabalós, on jugàvem i nadàvem. Vora el riu hi havia un bosc fèrtil d'arbres frondosos, i al fons unes muntanyes altes que dominaven la zona.

Reforç 33: El verb: nombre i persona

- 1. 1a persona:** espere; tenim
2a persona: tens; calleu
3a persona: fa; volen
- 2. arribà; havia anat; era; tenia; estigué; se sentia; podia; havia conegut; sentí; acabava**
Eugeni i jo arribàrem al poble a primera hora del matí. No hi havíem anat des que érem xiquets i teníem molta il·lusió per retrobar els carrers i les persones de la infantesa. Estiguérem conversant hores i hores amb els amics. Encara que ens sentíem ben feliços, no podíem evitar una sensació amarga: gran part de les cases que havíem conegut anys arrere havien desaparegut i els boscos que envoltaven el poble estaven desapareixent a causa dels incendis. Així i

tot, conduït de tornada a casa, Eugeni i jo sentírem que acabàvem de passar un dels millors dies de la nostra vida.

- 3. infinitiu:** retrobar; evitar; passar
gerundi: conversant; desapareixent; conduït
participi: anat; conegut; desaparegut

Reforç 34: Paraules amb s sorda

- 1. setmana; porteries; avançar; pensament;** cinta; caçadora; Massalfassar; divertidíssim; cançó; sabata
- 2. Carles Salvador va viure a Benassal.**
No m'agrada caçar, però m'agrada pescar. He sabut que éreu de la mateixa família perquè teniu els mateixos braços. Dissabte que ve agafarem les cistelles i anirem a buscar bolets.
El professor em va traure a la pissarra. Em vaig empassar un osset i no parava de tossir.
- 3. R.M.**
sabata; cames; pensar; passar; caçar, açò, vençut; llaç; cendra, cirera
- 4. carabassa: s sorda; zoològic: s sonora;** escriure: s sorda; cervesa: s sorda i s sonora; salze: s sorda i s sonora; avisar: s sonora; sopa: s sorda; caçador: s sorda

Reforç 35: Les expressions

- 1. Agafar el bou per les banyes. (1)**
Molt de soroll per a res. (2)
Posar la mà al foc. (3)
Buscar una agulla en un paller. (4)
■ 3; 4; 2; 1
- 2. Està trist perquè Aitana li ha donat carabassa.**
Sempre dius el que penses, **no tens pèls a la llengua.**
Aquest matí **fa un fred que pela.**
- 3. R.M.**
A València ha plogut a bots i barrals, aquest matí.
Tinc molta calor perquè fa un sol de justícia.
Joan és molt despistat i sempre està als núvols.

Reforç 36: Escriure un text expositiu

- 1. Cal marcar les preguntes número 1, 2, 4 i 6.**

2. R.M.

Què és el reciclatge?	El reciclatge és la transformació d'uns objectes en matèries primeres.
Quins materials es poden reciclar?	Els materials que es poden reciclar són aquells fets amb paper, cartó, vidre, plàstic, alumini o ferro.

Com és el procés de reciclatge de materials?	El reciclatge consta de diverses fases: recollida dels residus, tractament d'aquests residus i elaboració de nous objectes amb les matèries primeres obtingudes.
Quines conseqüències positives té el reciclatge?	Amb el reciclatge es redueix el consum de matèria primera fresca i es redueix energia i contaminació, de manera que baixen les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle.

Reforç 37: El verb: temps i mode

1. R.M.

Tenia una caseta a l'hort de mon pare. /

Tindrè una caseta a l'hort de mon pare.

Els meus amics van estar de viatge a Nova Zelanda. / Els meus amics estaran de

viatge a Nova Zelanda.

El València va guanyar la Lliga. / El València guanyarà la Lliga.

Mireia va fer una obra al Principal. / Mireia farà una obra al Principal.

2. subjuntiu; indicatiu; imperatiu

3. R.M.

Desconnecteu els mòbils ara mateix!

Posa't el cinturó, Eusebi.

Reduïu un poc la velocitat en aquest revolt.

Reforç 38: L'apòstrof

1. l'ambulatori; la universitat; la plaça; el iogurt; l'illa; l'horta; el iaio; l'horitzó; el iot; el cotxe; la història; la iarda

2. Ahir va ploure intensament a tota la Comunitat, sobretot a l'hora de dinar. A l'Alt Maestrat l'aigua va inundar cases i carreteres. Al Camp de Morvedre i l'Horta Nord el problema va ser la pedra. L'Ajuntament de Faura, on va caldre que els bombers intervingueren amb caràcter d'urgència, indica que l'oratge d'ahir va fer malbé moltes taronges a punt de collir. El centre de coordinació d'emergències de la Generalitat va decretar l'alerta taronja pel perill d'aiguats forts.

3. Durant l'excursió vam visitar l'illa principal dels Columbrets.

Mon pare s'ho ha passat genial amb la història que ha contat la iaia.

He fotografiat la hiena i l'hipopòtam del zoo.

Reforç 39: Els sufixos augmentatius

1. festassa; pisàs; llenguota; riuàs; llibrot; taulota; manassa; lletjota
2. R.M. camota; peuto; ullassos; marassa; homenot; cotxàs
3. cuixota; grandot; cotxàs; casassa
4. nas; dona; cadira; camiò; mà; ulleres
5. R.M. manota; xicot; gossàs

Reforç 40: Millorar l'estil d'un text

1. més antic

en aquesta època

paleolític significa

la tècnica

aconseguien que n'eixiren fragments

amb els quals fabricaven

objectes tallants

2. El paleolític és el període més antic.

En aquesta època, les persones eren

nòmades i vivien de la caça, la pesca i la

recol·lecció de fruits. La paraula *paleolític*

significa 'pedra antiga' i fa referència

al material que s'utilitzava per a fer els

objectes.

La tècnica era molt simple: colpejaven

dues pedres i aconseguien que n'eixiren

fragments, amb els quals fabricaven

objectes tallants per a caçar o tallar les

pellis i la carn dels animals.

Reforç 41: Els temps verbals

1. M'agradaria que hi haguera més sales de teatre a la meua ciutat. Em **divertisc** bona cosa sempre que **tinc** l'oportunitat de vore alguna obra. **Podria** anar a altres ciutats, on **deuen** haver-hi més teatres, però **sóc** massa menut i no **guanye** diners per a pagar-me el viatge. Però **escolteu** el que us **diré**: el dia que en **guanye**, estic segur que n'**estalviaré** molts per a recórrer tots els teatres del món!
2. **agradaria**: condicional simple
hi haguera: pretèrit plusquamperfet de subjuntiu
divertisc: present d'indicatiu
tinc: present d'indicatiu
podria: condicional simple
deuen: present d'indicatiu
sóc: present d'indicatiu
guanye: present d'indicatiu
escolteu: imperatiu
diré: futur simple / **dic**: present d'indicatiu
guanye: present de subjuntiu
estalviaré: futur simple
3. R.M. cantava; has batut; dormen

Reforç 42. La coma

1. **enumeracions**: ... castells unflables, contacontes, partits de bàsquet i handbol, concursos de videojocs, ... dimarts 12, dimecres 13 ...
explicacions: ... la nostra escola, per desé any consecutiu, ... Tot això, que serà totalment gratuït per a l'alumnat,
salutacions: Benvolguts mares i pares, ... Atentament,
2. En la primera oració s'especifica que ha desaparegut la bicicleta que estava lligada al fanal, mentre que en la segona es diu que ha desaparegut una bicicleta i s'explica, com a fet anecdòtic, que aquesta estava lligada al fanal.
3. R.L.

Reforç 43: Els sufixos diminutius

1. fillet; poteta; mareta; peixet; saquet; tauleta; gosset; llumeta; reineta; pontet
2. paret; coet; fuet; distret caseriu; actriu; ofensiu; evasiu galeta; escopeta, neta; vagoneta

■ **nasset**: nas; **piset**: pis; **marquet**: marc; **riuuet**: riu; **gatiu**: gat; **poquiui**: poc; **curtiu**: curt; **rodeta**: roda; **coseta**: cosa; **tasseta**: tassa

3. una taula bonica
un braç curt
un cotxe menut
4. R.M.
una casiua blanquiua
un suquet fresquet
un trenet verdet

Reforç 44: Escriure el text d'un còmic

1. Una oració enunciativa.
Oracions interrogatives, exclamatives i enunciatives.
Hi predominen els signes d'interrogació i d'exclamació.
2. R.M. Al jardí, un gat es va enfilear dalt d'un arbre. Mira aquell gat, no pot baixar! / M'enfilearé a l'arbre per ajudar-lo a baixar. / Ai, gatet, sort que t'hem ajudat!; I ara com podré baixar jo de l'arbre?

Reforç 45: La primera conjugació

1. agafa; llança; para; passa; regateja; envia; s'alcen; desmarca; demana
2. **canviaria**: canviar; condicional, indicatiu
haurem menjat: menjar; futur compost; indicatiu
torní: tornar; pretèrit perfet simple; indicatiu
cal·leu: callar; present; indicatiu, subjuntiu o imperatiu
van viatjar: viatjar; pretèrit perfet perifràstic; indicatiu
arribareu: arribar; futur simple; indicatiu

Reforç 46: El punt i coma

1. **comes**: ... Mariela, ... Hamza, ... Dorina, ... Christine,
punts i comes: ... Mallorca; ... Coïmbra; ... Nador; ... Bucarest;
2. Legionaris, soldats romans, pareu atenció. La primera centúria plantarà les tendes; la segona, cavarà una rasa al voltant de la muralla; la tercera, construirà els murs; i la quarta, alçarà les torretes. Semblarem invencibles; tanmateix, no us heu d'adormir, perquè l'enemic sempre està a l'aguait!

3. R.L.

4. R.L.

Reforç 47: Els gentilicis

1. **alacantins**: Alacant; **marroquí**: el Marroc;
italià: Itàlia; **alcoià**: Alcoi
2. Castelló; Andorra, Alzira; Sagunt; Canadà;
Tarragona; València; Eivissa
3. bilbaïna; sevillana; madrilenya; parisenca;
veneciana; murciana

Reforç 48: Argumentar

1. Al director o la directora de l'escola
Que construïsquen un cobert a un costat del pati.
1. Quan plou no es pot fer educació física
ni jugar. / 2. Alguns xiquets s'han lesionat
perquè el terra rellisca molt quan plou.
2. R.M.
Senyor director,
Els alumnes de 5^é de primària d'aquest
centre creiem que seria molt convenient
construir un cobert a un costat del pati, per
dues raons.
En primer lloc, perquè quan plou no podem
eixir a fer educació física ni a jugar.
En segon lloc, perquè alguns xiquets s'han
lesionat per culpa del terra, que rellisca molt
quan plou.
Atentament,

Reforç 49: La segona conjugació

1. tinguérem; feia; sabíem; havíem vist; creia;
desapareixerien; plouria; haguérem fet;
hauríem pogut; moure
2. No hi ha lloc per a tantes persones a la
sala d'actes. El director no **creu** que hi
càpien tots els alumnes que **volen** vore
l'espectacle. No em pensava jo que la gent
tindria tant d'interés per l'obra. Però clar,
els actors **són** famosos perquè **apareixen** en
moltes sèries de televisió. Quin èxit!
3. estendré; estendria
irrompré; irrompria
premeré; premeria
4. córrer; prendre; témer; aparéixer; creure;
batre; fer; créixer

Reforç 50: La contracció

1. a + el: al
a + els: als
de + el: del
de + els: dels
per + el: pel
per + els: pels
■ R.M.
Han donat un premi **als amics** dels meus
pares.
La raqueta **del campió** del torneig s'ha
trencat.
Aquests són els cavalls **dels indis**.
Vull canviar el flam **pel iogurt** de
maduixa.
Sovint passege **pels horts** del iaio.
2. **dels** nostres: de + els nostres
pel preu: per + el preu
pels pèls: per + els pèls
3. El pilot sent una gran emoció quan puja **al**
cotxe.
Amèlia pateix **per l'examen** de lectura.
La iaia ve **de l'hort** de collir bresquilles.

Reforç 51: Altres tipus de sufixos

1. florista; tenista; flautista
fruiter; sabater; ferrer
■ Formen paraules que indiquen oficis o
professions.
2. -eria; -dor
■ El sufix **-eria** significa 'lloc on es ven
alguna cosa'.
El sufix **-dor** significa 'aparell que serveix
per a alguna cosa'.
3. despertador; congelador; contestador;
calfador; picadora; llavadora; aspiradora;
torradora

Reforç 52: Escriure un informe

1. Els pardalets i els hámsters.
Els ponis.
El caràcter i les dimensions de l'animal.
2. R.M.
Les mascotes del nostre barri
S'ha passat als xiquets del barri uns
qüestionaris per esbrinar quines són les
mascotes majoritàries a les seues cases.
Els qüestionaris revelen que les mascotes
més nombroses són els pardalets, amb 10,

i els hàsters, amb 6. En canvi, els ponis són els menys nombrosos, ja que només n'hi ha 1.

Així doncs, es confirma que les dimensions de l'animal, a banda del caràcter, és el factor determinant a l'hora de triar una mascota domèstica.

Reforç 53: La tercera conjugació

1. dormir; tossir; cosir; llegir
■ R.L.
2. competisc; competisca; competeix
rendisc; rendisca; rendeix
descobris; descobrisca; descobreix
3. Cal ratllar *sentiment*, *llegenda* i *dies*.

Reforç 54: Paraules amb guionet

1. para-xocs
ping-pong
compta-revolucions
nord-oest
R.L.
2. trenta-quatre
huit-cents seixanta-cinc
quaranta-nou
dos-cents trenta-quatre
tres-cents vint-i-cinc
3. despús-ahir; Riba-roja; vint-i-dos; pit-roig;
nord-africanes

Reforç 55: Els prefixos de situació

1. R.M.
pre-: 'abans'; prehistòria
extra-: 'fora'; extraterrestre
sub-: 'davall'; submarí
post-: 'després'; postguerra
2. subratllar
postguerra
extraescolar
preuinat
subdirector
3. **extraterrestre**: 3r dibuix. Ésser que viu fora de la terra.
preescolar: 1r dibuix. Etapa educativa anterior a l'escola.
subcampió: 2n dibuix. Esportista que queda per davall del campió.

Reforç 56: Resumir un conte

1. Cal marcar la segona opció.
2. Personatges principals.
Lloc i moment en què ocorre la història.
Aspectes més importants.
Final de la història.
3. Un dia; Per fi
4. R.L.

Reforç 57: Classes de verbs

1. cansar; debatre; passejar, dormir,
■ Cansar, debatre, passejar i dormir.
Anar i vindre.
Perquè en els verbs irregulars l'arrel canvia en alguna forma.
2. alçar; trencar; saquejar; pujar; calçar
Es tracta de verbs regulars, perquè el fet que canvie una lletra de l'arrel per qüestions ortogràfiques no és motiu per a considerar-los irregulars.

Reforç 58: Els dos punts

1. citació; enumeració; citació; enumeració
2. R.M.
Mireia juga amb molts xiquets: amb Cristina, Marc i Lídia, de l'escola; amb Paula, del barri; i amb Ignasi, del replà.
L'estiu que ve aniré de vacances a tres llocs: a l'apartament de Cullera, amb els pares; a la casa de Sogorb, amb els iaies; i a les colònies, amb els companys de l'escola.
Amb l'escola hem anat d'excursió a Sagunt, on hi ha de tot: un barri jueu; un castell, construït pels àrabs; i un teatre, que van fer els romans.
3. El guardià del Big Ben de Londres va preguntar a Pau: «**Havies vingut a Londres abans?**». Pau li va respondre: «**No, és la primera vegada que vinc.**» Aleshores, ell va dir: «**! què és el que més t'ha agradat?**». I Pau va contestar, entusiasmat: «**Vindre amb avió!**».

Reforç 59: Les sigles

1. El mes que ve hauré d'anar a renovar el **DNI**. Els pares de Pau estan de viatge als **EUA**. La meua cosina treballa en una **ONG** molt coneguda. La seu de l'**ONU** està a Nova York.

D'ací a dos anys començarem primer d'ESO.

■ **EUA:** Estats Units d'Amèrica.

ONG: Organització no governamental

ESO: Educació secundària obligatòria

ONU: Organització de les Nacions Unides

DNI: Document nacional d'identitat

2. Unió Europea: 2; Empresa Municipal de Transports: 3; Ràdio Televisió Valenciana: 4; Lliga de Futbol Professional: 1; Alta Velocitat Espanyola: 5; Unitat de Cura Intensiva: 6

Reforç 60: Escriure diàlegs

1. Teresa; Joan

Teresa va preguntar a Joan si li **agradaria anar a la Xina**. Joan va respondre que sí, sense pensar-s'ho, perquè allà podria menjar molts rotllets de primavera. Teresa li va proposar **d'anar-hi a l'estiu**, però Joan, més insegur, li va confiar que tenia por de volar i sobretot estava preocupat perquè ell sols tenia 50 euros estalviats i, a més, no sabia xinés. Teresa, molt resolta, li va contestar que **això no era un problema perquè podien gastar els 50 euros per a comprar un diccionari i participar en un concurs que sortejava un viatge a la Xina: l'èxit estava assegurat!**

2. R.M.

–Joan, vols que anem a la Xina? –va preguntar Teresa.
–Sí! –va contestar Joan sense pensar-s'ho–. Allà podré menjar molts rotllets de primavera!
–Perfecte, doncs. Vols que hi anem a l'estiu? –li va proposar Teresa.
–No ho sé –va respondre Joan, més insegur–. És que jo només tinc 50 euros estalviats i, a més, no sé xinés...
–Això no és un problema! –va exclamar Teresa, tota resolta–. Mira, podem gastar els 50 euros per a comprar un diccionari i participar en un concurs que sorteja un viatge a la Xina. Tenim l'èxit assegurat!

Reforç 61: Repàs

1. R.M.

abstracte: substantiu; imaginació

indicatiu: verb; cantem

superlatiu: adjectiu; boníssim

feble: pronom; et

participi: verb; jugat

col·lectiu: substantiu; ramat

positiu: adjectiu; gran

2. roja; dones; màgics; cosí; veloç; difícils; diària; foscos

3. R.M.

A la festa he convidat tres amics: Jordi, Anna i Enric.

Jaume, has portat cartolines, retoladors i tisores?

L'ordinador que m'agrada és molt car; però si aconseguisc un descompte, me'l compraré.

4. subordre: prefix de situació

camota: sufix augmentatiu

llibret: sufix diminutiu

cosiua: sufix diminutiu

antesala: prefix de situació

paperàs: sufix augmentatiu

5. gran i enorme: paraules sinònimes
ample i estret: paraules antònimes
mar i ona: camp lèxic
terra i terrestre: família de paraules

Ampliació 1

1. El conductor d'un vehicle (**receptor**) està parat davant un semàfor (**emissor**) que està en roig (**codi**). Com que el conductor coneix el codi, sap que no pot passar (**missatge**). Aquest missatge li ha arribat a través de la llum viatjant per l'aire (**canal**).

2. **comunicació oral:** discurs; xarrada; conversa
comunicació escrita: nota; carta; missiva

■ Els dos són dos tipus d'exposició oral, però el discurs té una finalitat més persuasiva i un grau de formalitat més alt.

3. alegre; corall; mestre; nit; amic; daurar; dir; pobre; hola

■ jugàrem: jugar; forta: fort; negres: negre; parlaria: parlar; fusters: fuster; llums: llum

4. La paraula *parpellejar* significa 'resplendir, un cos lluminós, fent intermitències molt ràpides'.

La paraula *parpellejar* significa 'obrir i tancar les parpelles ràpidament'.

■ R.L.

5. conseqüència; quaranta; esquadra; evacuar; cuiner; cuejar; quotidià; innòcua; bescuit; pasqual; requadre; quadern

6. Sonen com **gat**: guardó; guerrer; gavardina; guia; gual; regal. R.L.
 Sonen com **joia**: projecte; injecció; enginyer; jueu; gerra; llegir. R.L.

Ampliació 2

1. Prohibit circular a més de 40 quilòmetres per hora.
 Obligat girar a la dreta.
 Prohibit avançar.
 Obligat aturar-se.
2. R.L.
3. **fart**: tip; **salvatge**: feréstec; **audaç**: intrèpid; **gustós**: saborós; **sec**: eixut; **neguitós**: nerviós; **pàl·lid**: groc; **clar**: nítid
 ■ tou i moll; llépol i llaminer; bell i formós; roín i dolent
4. granera – escombra; rabosa – guineu; petó – bes; tarda – vesprada; mirall – espill
5. Berlín: Alemanya, alemany.
 Lisboa: Portugal, portugués.
 París: França, francès.
 Rabat: Marroc, àrab, francès.
 Madrid: Espanya, castellà.
 Atenes: Grècia, grec.
 Copenhaguen: Dinamarca, danés.
 Estocolm: Suècia, suec.
 Bucarest: Romania, romanés.
6. R.L.

Ampliació 3

1. cavall; emperadriu; comte; muller; jutgessa; biòleg; heroïna; bruixot
2. la clau; una pudor; el llum; un ordre; la fi; la terra; el salut
3. llapis; dilluns; cactus; atlas; paracaigudes
 ■ R.L.
4. telèfon; paraula; magdalena
5. Els pi-ra-tes, mal-grat ser u-na es-pè-ci-e a ex-tin-gir i viu-re u-na mi-ca a-par-tats d'a-ques-ta ci-vi-lit-za-ci-ó, po-drí-em dir amb cer-te-sa que es tro-ba-ven a l'a-guait de qual-se-vo no-ve-tat...
 ■ R.M.
esdrúixola: espècie
plana amb accent: podríem
plana sense accent: pirates
aguda amb accent: civilització

6. debilitar i enfortir; frenar i accelerar; odiar i amar; descobrir i amagar; endarrerir i avançar; corregir i equivocar; perdre i trobar
7. reduir; rebutjar; malbaratar; reutilitzar; recollir; reciclar

Ampliació 4

1. **fotògraf**; poètic; telègraf; moltíssim; correu; **cérvol**; magnífic; exàmens
2. **casa**: casalici; caseriu; casolà
casar: casador; casori; casament
dona: doneta; donassa; donejar
donar: donant; donatiu; donació
3. Ernest és **pescador**. Aquest matí ha eixit a **pescar** en un vaixell **pesquer**. De vesprada ha recollit les xarxes i ha descobert que la **pesca** ha sigut molt abundant. En arribar a terra ha venut el **peix** a la llotja.
 ■ R.M.
 Un dia de caça
 Miquel és **caçador**. De bon matí, s'ha posat la **caçadora** i ha eixit a **caçar** amb els seus gossos. Però hui no li ha anat massa bé i la **cacera** no ha sigut gens bona.
4. R.M.
 El meu gos és molt **fidel**, em segueix allà on vaig.
 Aquesta activitat és prou **fàcil**, l'he resolta de seguida.
 La casa de Marc és **enorme**, fa més de 200 m².
5. R.M.
 Jaume és un xic alt i prim i té la cara plena de pigues i els cabells molt rulls. És una persona llesta amb una gran imaginació i, a més, sempre està de bon humor. El que més li agrada són els animals i mirar el cel a través del seu telescopi.
6. **En l'aire**: tifó; cicló; tornado
En la terra: sisme; tremolor; terratrèmol
En el mar: maregassa; onatge; tsunami

Ampliació 5

1. bo – millor – òptim
 roín – pitjor – pèssim
 gran – major – màxim
 menut – menor – mínim

2. Si jo **fóra** ric, no **sé** en què invertiria els diners. Hem dit que **sí** a tot el que ens van preguntar. Pregunteu-los **què** volen per a sopar. Vigila amb aquesta **bóta**, que està plena de vi. Aquest **és** el llibre que volia llegir. Un dels meus desitjos **és** fer la volta al **món**.
3. viure als llimbs; vindre de l'hort; pensar en les musaranyes
4. **matí**: a trenc d'alba; a punta de dia; a l'aurora; a sol ixent
vesprada: a boca de fosc; a posta de sol; al capvespre; a l'ocàs
5. R.M.
informàtica: ratolí, tecla, internauta, ciberespai, memòria...
esports: puntuar, equip, àrbitre, golejar, esquí...
agricultura: llaurador, pala, segar, tractor, séquia...
6. **seient**: caixabanc; butaca; cadira; sofà; tamboret
amb respatler: caixabanc; butaca; cadira; sofà
amb braços: butaca; sofà
per a una persona: butaca; cadira; tamboret
serveix de baül: caixabanc
■ **tamboret**: seient per a una persona, sense respatler ni braços.
butaca: seient per a una persona, amb respatler i braços.
7. R.L.

Ampliació 6

1. **articles**: els; l'; la
demonstratius: aquella; aquest; aqueixes
possessius: meua; nostres; teu
numerals: setze; quart; huit
indefinitis: algunes; molta; prou
2. L'esquirol és un animal que viu als arbres. Té els ulls menuts i el coll estret. El llom és ample i té una cua llarga que li permet botar de branca en branca.
■ El **coll** de la camisa està brut.
El **llom** d'aquest llibre és molt gros.
Aquesta agulla té un **ull** molt menut.
La **cua** del cinema era llarguíssima.
3. des-hu-ma-nit-zat; sub-a-quà-tic; trans-at-làn-tic; nos-al-tres; in-ex-pres-siu; mal-a-gra-ït
4. sostre; andana; entresòl; porxada
R.M.

El sostre de l'habitació s'ha esquerdat.
A l'andana de cals iaios hi ha tot de trastos vells.
L'entresòl es troba situat damunt la planta baixa.
Aquesta nit seurem a la porxada a comptar estrelles.

5. R.M.

La llebre i la tortuga
Un bon dia, una llebre i una tortuga es van trobar al bosc. La llebre li va proposar de fer una cursa, perquè sabia que guanyaria ja que és més ràpida. La tortuga, però, va acceptar la proposta.
Així, la cursa va començar i la llebre va eixir disparada. Al cap d'una estona, veient que anava molt destacada i que tenia temps de sobres, va decidir descansar una miqueta. Però el que no pensava és que la tortuga, a poc a poc, aconseguiria atrapar-la i avançar-la. Quan es va despertar, va descobrir que la tortuga estava a punt de travessar la meta. Va arrancar a córrer amb totes les forces i, just quan estava a punt d'avançar la tortuga, va entropessar amb una branca i va caure a terra.
Finalment, la tortuga, tranquil·lota però segura, va guanyar la cursa a la llebre confiada.

Ampliació 7

1. **Li** he regalat un joc.
No **la** mireu tant.
Ja l'has abaixat?
Tanca-la, per favor.
2. R.M.
Vaig agafar el llibre i vaig eixir corrents.
Si veus la iaia, avisa els pares.
Fes un bes molt fort a Bernat.
Dius que vas perdre el tren per un minut?
3. **Hi** tornaré molt prompte: A València.
En tornaré tornat molt prompte: De València.
Si teniu ganes, parleu-**hi**: Amb elles.
Si teniu ganes, parleu-**ne**: D'elles.
4. volar al cel: morir
volar les campanes: celebrar
fer volar coloms: fer-se falses il·lusions
volar alt: ambicionar
■ R.L.

5. trencauous; ventafocs; para-xocs; llevaneu
■ Són paraules compostes, perquè estan formades per la unió de dos mots.

6. R.M.

Ahir vaig anar a fer una volta pel camp i em vaig trobar un riu que no coneixia. Com el podria creuar? Estava un poquet preocupat, però prompte vaig tindre una idea: vaig agafar un tronc que hi havia a la vora i el vaig col·locar a manera de pont. Quan vaig aconseguir travessar-lo, però, sabeu què va passar? Doncs que vaig vore que uns metres més enllà hi havia un pont que creuava el riu. Quin cap, el meu!

Ampliació 8

1. R.M.

jugàvem; parle; cantaren; escoltarà; caminaries; passegeu

2. Un conjunt de roures és una **roureda**.

Un conjunt d'oliveres és un **oliverar**.

Un conjunt de carrasques és un **carrascar**.

Un conjunt d'àlbers és una **albereda**.

3. insuportable; imbatut; irreal; impacient; intemporal; irracional; intranquil; incomparable; irregular; imparcial

4. sabater: sabata

cruesa: cru

rogenc: roig

verdós: verd

dignitat: digne

rabiola: ràbia

5. **cavallet**: suport que fan servir els pintors per a col·locar-hi la tela que volen pintar.

espàtula: pala menuda que serveix per a estendre una pasta o pintura.

burí: ferramenta d'acer que s'utilitza per a gravar el metall.

pinzell: estri format per un feix de pèls fixat a un mànec i que serveix per a pintar.

6. R.M.

La cuina del mag Marmitó és una estança àmplia, plena de llibres, estris i mobles antics.

En primer terme hi ha una gran taula on el mag prepara els seus beuratges. Més enllà hi ha un moble on guarda tots els ingredients i al fons es troba el foguer, on el mag bull les pocions.

Ampliació 9

1. dient; dit

parlar; parlant

fer; fet

tenint; tingut

comprar; comprat

llegir; llegint

2. cante; juguem; pintaren; rebreu; deia; dormies

3. (En el sentit de les agulles del rellotge) tramuntana; gregal; llevant; xaloc; migjorn; garbí; ponent; mestral

■ El vent del nord és la **tramuntana**. El vent del sud és el **migjorn**. El vent del sud-est és el **xaloc**. El vent de l'oest és el **ponent**.

4. La **tramuntana** no és bona ni sana.

Vent de **llevant**, pluja a l'instant.

Tronada de matí, de vesprada **garbí**.

Roig i **ponent**, senyal de vent.

De **xaloc**, ni molt ni poc.

5. fer volar coloms: somiar truites

demanar la lluna: picar alt

omplir el pap: matar el cuc

barrar el pas: parar els peus

6. R.M.

L'ós polar

L'ós polar és un animal carnívor, el més gran de la Terra, que té el cos cobert d'un gran pelatge blanc.

Viu en el medi polar i en zones gelades, i s'alimenta bàsicament de carn, com ara foques i balenes, tot i que també menja un poc de vegetació de la tundra a l'estiu. En les últimes dècades, la població d'òssos polars s'ha reduït a causa de la cacera. Per això, ara mateix està prohibit caçar-ne.

Ampliació 10

1. imperatiu

subjuntiu: Que tingues molta sort, Pasqual.

indicatiu: Quin dia més bo que fa!

subjuntiu: No parles tant, per favor.

imperatiu: Clàudia, para la taula.

indicatiu: Ahir vam visitar l'oncle Arnau.

2. R.L.

3. **l'arena:** L'article *la* s'apostrofa davant vocal.
la humanitat: L'article *la* no s'apostrofa davant paraula començada per **hu** àtona.
l'última: L'article *la* s'apostrofa davant vocal.
la idea: L'article *la* no s'apostrofa davant paraula començada per **i** àtona.
el iogurt: L'article *el* no s'apostrofa davant paraula començada per **i** consonàntica.
4. la **ics**; la **i** grega; la **e**; el **cinc**; el **huit**; el **huitanta**; l'**u**; l'**onze**
5. En aquest balneari han descobert una nova font d'aigua **termal**.
Tenia tanta set que he hagut de comprar una botella d'aigua **mineral**.
L'aigua d'aquesta font no és **potable**.
Abans, a les cases no hi havia aigua **corrent**.
La truita és un peix d'aigua **dolça**.
6. un **gossot**; una **casota**; un **camionàs**; una **vacota**; un **llibrot**; una **motassa**; uns **ullots**.
7. He **guanyat** un **premi** literari.
Tinc la **camisa bruta**.
Ja has **trobat** el **clauer**?
He comprat **quatre llapis**.
Això portarà **consequències**.
Mercé arribarà a les **dotze**.

Ampliació 11

1. pretèrit indefinit: he cantat
pretèrit perfet perifràstic: vaig cantar
pretèrit plusquamperfet d'indicatiu: havia cantat
pretèrit anterior: haguí cantat
pretèrit perfet de subjuntiu: haja cantat
futur compost: hauré cantat
pretèrit plusquamperfet de subjuntiu: haguera cantat
condicional compost: hauria cantat
2. 1. **cosiran**
2. **aniríem**
3. **avarieiu**
4. Pretèrit imperfet, 1a o 3a p. singular, **tornar**.
5. Futur simple, 3a p. singular, **migrar**.
6. Pretèrit perfet simple (o Pretèrit imperfet de subjuntiu), 2a p. singular, **saber**

3. **bestiola:** bèstia
veueta: veu
cafenet: café
platanet: plàtan
banderola: bandera
maniu: mà
4. R.M.
Joan, Marc, Aurora i Guillem són germans.
Els meus cosins, que viuen a Madrid, vindran demà.
Estimada Carla, ja he arribat a l'apartament de Gandia.
5. Fes cas del que et diuen, **Pere**.
Escolte, **senyora**, que es deixa el paraigua.
T'he dit mil vegades que no faces això, **Rosa**.
6. Estan **rebaixades** aquestes camises?
Amb l'euro, els preus s'han **encarit**.
S'ha **exhaurit** l'últim llibre de Carles Pont.
■ **esgotat, acabat:** exhaurit
apujat, augmentat: encarit
més barates: rebaixades

Ampliació 12

1. Unes vacances merescudes
Feia dies que em **trobava** malament i **vaig anar** a cal metge. «Què li **passa?**», em va preguntar. Jo li vaig **contestar**: «Es veu que de nit **descanse** poc i de dia no **m'aguante** de peu. Què puc fer?» Llavors va **pronunciar** la paraula màgica: «Potser vosté necessita unes vacances». No ho havia pensat!
Llavors **vaig marxar** de la consulta **pegant** bots d'alegria: **m'agafaré** uns dies de descans per recuperar-me.
2. R.L.
3. Ibi; el Puig; Peníscola; Oliva; Benicarló; Xeresa; Montesa
moncoffí; burjassoter; oriolà; pegolí; onder; requenenc; canalí
4. Un museu **gal** ha adquirit un quadre de Miró.
Aquesta ciutat **hel·lena** és famosa per les restes arqueològiques.
Una empresa **germànica** s'encarregarà de restaurar la catedral.
La capital **lusitana** serà la seu d'un congrés d'arqueologia.

5. És cert que les imatges que mostren els videojocs són molt agressives i que creen addicció, però solament si se'n fa un ús abusiu.
Tot i això, també és cert que els videojocs augmenten la rapidesa de reacció i milloren els reflexos, i permeten exercitar la coordinació ull-mà.

Ampliació 13

- dic; dius; diu; diem; dieu; diuen
deia; deies; deia; déiem; déieu; deien
diga; digues; diga; diguem; digueu; diguen
duc; dus; du; duem; dueu; duen
duia; duies; duia; dúiem; dúieu; duien
duga; dugues; duga; duguem; dugueu; duguen
- A l'estiu i a l'hivern
els dimonis a l'infern;
a l'hivern i a l'estiu
els dimonis al caliu.
A l'estiu i a l'hivern
els dimonis a l'infern;
tres als peus, quatre al cap
i un a cada costat.
- l·litera; pianista; fruiteria; treballador;
auxiliar
- comptable; comptabilitat
fiable; fiabilitat
culpable; culpabilitat
portable; portabilitat
adaptable; adaptabilitat
■ Amb el sufix **-ble** es formen **adjectius**.
Amb el sufix **-bilitat** es formen **substantius**.
- El consell **ancià** de la tribu es va reunir en assemblea.
L'atletisme era el passatemps preferit de l'**antiga** Grècia.
Els trets **arcaics** que presenta aquesta obra proven la seua antiguitat.
En un temps molt **remot**, els dinosaures habitaven la Terra.
Tinc un cotxe **vell**, però encara funciona.
- Un informe és un text en què s'expliquen els resultats d'una investigació, d'un treball, etc., amb una finalitat concreta: informar, convèncer, fer alguna recomanació...

Ampliació 14

- No sé quan **llegiré** el llibre que em vas regalar. Primera persona del singular futur simple d'indicatiu, verb *llegir*.
Estic cansat, perquè aquesta nit no **he dormit** bé. Primera persona del singular, pretèrit indefinit d'indicatiu, verb *dormir*.
Joan, per favor, **obri** la finestra que tinc calor. Segona persona del singular, imperatiu, verb *obrir*.
Si **cobriu** la piscina, podreu nadar a l'hivern. Segona persona del plural, present d'indicatiu, verb *cobrir*.
Ahir **vaig sentir** el disc que em van dur els Reis. Primera persona del singular, pretèrit perfet perifràstic d'indicatiu, verb *sentir*.
- R.L.
- R.M.
Noranta-sis, tres, trenta-cinc, quaranta-huit noranta.
Deu de març de dos mil nou.
Mil nou-cents noranta-sis.
- Canviaria la pronunciació d'alguns sons.
■ R.M. pit-roig, pèl·llarg, blanc-i-blau
- més enllà de**: ultramar; ultratomba
més que o en grau excessiu: ultralleuger; ultrasensible; ultracorrecció; ultraconservador
■ Tots els caps de setmana vole en un **ultralleuger**.
Cuba és un dels antics territoris d'**ultramar**.
Canviar *suor* per *sudor* és una **ultracorrecció**.
- El període que segueix un partit és el **postpartit**.
Després de la guerra va vindre la **postguerra**.
Vaig afegir una **postdata** a la carta per contar una cosa que se m'havia oblidat.
Amb la venda dels nostres productes, incloem el servei **postvenda**.
- quadriga: per a disputar carreres.
arc: per a commemorar una victòria.
amfiteatre: per a celebrar-hi espectacles.
mosaic: per a cobrir el terra de les cases.
aqueducte: per a transportar aigua.

Ampliació 15

1. Benvolguts terrícoles,
Me'n vaig al meu planeta perquè he rebut
una nota de ma mare que diu:
«És l'hora de sopar».
Estic molt content d'haver viscut ací hui.
Demà ens vorem de nou.
A10
2. R.M.
ix: isc; eixir: isques
diu: dic; dir: deia
fiu: feu; fer: faig
pot: puc; poder: pogué
dus: duc; dur: dus
sóc: fou; ser: ets
■ R.L.
3. Cal fixar-se en com es conjuguen tres temps
verbals determinats: present d'indicatiu,
pretèrit perfet simple i futur simple.
4. En la primera oració els dos punts són
necessaris perquè cal escriure'ls abans de
citar el que diu una persona literalment.
En la segona oració han d'estar perquè
s'han d'escriure sempre que es vol
introduir una enumeració que s'anuncia.

5. **AMPA:** Associació de Mares i Pares
d'Alumnes.
SGAE: Societat General d'Autors d'Espanya.
DOCV: Diari Oficial de la Comunitat Valenciana.
CEOE: Confederació Espanyola
d'Organitzacions Empresarials.
UJI: Universitat Jaume I
6. Quina calor!
Era començament de juliol i feia molta calor.
Per això, quan vam vore aquella gelateria, hi
vam anar corrent.
–Bon dia, xics, què voleu? –ens va preguntar
el gelater.
–Jo vull un gelat de maduixa –va dir Irene.
–I tu, què vols? –em va demanar a mi
mentre servia el de maduixa a Irene. Jo sóc
molt indecís i vaig dubtar un poc. No sabia
si menjar-me un altre gelat de maduixa, o un
de nata, o un de xocolate, o...
–Vinga, Pau, que se'm desfarà el meu! –va
cridar Irene.
–Ai, perdoneu –em vaig disculpar jo–.
Mmmm, un gelat de pera!
Naturalment, no en tenien. I em vaig haver
de conformar amb un gelat de nata.

